

Наукові перспективи
Видавнича група

ЖУРНАЛ
Національні інтереси

України

*Створимо переможне
майбутнє України разом*

5(10)
2025

Військова академія (м. Одеса)

Видавнича група «Наукові перспективи»

*Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного
управління*

«Національні інтереси України»

№ 5(10) 2025

2025

Military Academy (Odesa)

Scientific Perspectives Publishing Group

*All-Ukrainian Assembly of Doctors of Science in Public
Administration*

«National interests of Ukraine»

№ 5(10) 2025

2025

ISSN 3041-1793 Online

УДК 0/3+7/8]:001.31](477)(051)

DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-5\(10\)](https://doi.org/10.52058/3041-1793-5(10))

**“Національні інтереси України”: науково-практичний журнал. 2025.
№ 5(10) 2025. С. 1517.**

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України #1415 від 02.10.2024 журнал включений до Переліку наукових фахових видань України, категорія “Б”, спеціальності: 081 Право; 281 Публічне управління та адміністрування; 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності); 051 Економіка; 052 Політологія

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 10.12.2024 № 1721 журналу присвоєно категорію “Б” зі спеціальностей: К1 Державна безпека; К2 Безпека державного кордону; К6 Забезпечення військ (сил)

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 12.05.2025, № 4/5-25)

Програмні цілі науково-практичного журналу “Національні інтереси України” (далі – журнал): публікація оригінальних наукових статей із найактуальніших питань національної безпеки, публічного управління та адміністрування, права, економіки і політології України, зарубіжних країн для розвитку, удосконалення української національної науки та освіти; організація наукових дискусій

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible та до міжнародної пошукової системи Google Scholar

Рік заснування: 2024.

Журнал виходить раз на місяць

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії:

Кириленко Володимир Анатолійович - доктор військових наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри Воєнної академії імені Євгенія Березняка, полковник (Київ, Україна)

Почесний редактор:

Романенко Євген Олександрович - доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, Президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління», полковник (Київ, Україна)

Головний редактор:

Мисик Анатолій Борисович - доктор військових наук зі спеціальності охорона державного кордону, професор, професор кафедри національної безпеки та управління факультету підготовки керівних кадрів Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)

Члени редакції журналу Розділу «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону»:

Беньковська Наталя Борисівна - кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри мовної підготовки Інституту Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія» (Одеса, Україна)

Братко Артем Володимирович – доктор військових наук зі спеціальності «Охорона державного кордону», доцент, професор кафедри прикордонної служби факультету безпеки державного кордону Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)

Булгаков Руслан Валерійович - кандидат технічних наук, доцент, начальник кафедри забезпечення військ (сил) Військової академії (Одеса, Україна)

Головань В'ячеслав Григорович - кандидат технічних наук в галузі 25 – Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону, спеціальності 255 – «Озброєння та військова техніка», професор, професор кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету підготовки спеціалістів ракетно-артилерійського озброєння Військової академії (Одеса, Україна)

Дейнега Олександр Васильович - доктор військових наук, професор, головний науковий співробітник Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, Україна (Київ, Україна)

Дружинін Віталій Світозарович - доктор філософії за спеціальністю 255 Озброєння та військова техніка, старший викладач кафедри забезпечення паливом та мастильними матеріалами Військової академії (Одеса, Україна)

Запорожець Тетяна Володимирівна - доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри глобальної та національної безпеки Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)

Катеринчук Іван Степанович - доктор технічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, учений у галузі озброєння та військової техніки

Клименко Наталія Григорівна - доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри глобальної та національної безпеки Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)

Козубцов Ігор Миколайович - доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри бойового застосування підрозділів зв'язу, доцент кафедри військово-гуманітарних дисциплін Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут (Київ, Україна)

Котов Денис Олександрович - доктор філософії зі спеціальності 255 - Озброєння та військова техніка, доцент кафедри автомобільної техніки Військової академії (Одеса, Україна)

Кушнарєва Галина Олександрівна - кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри забезпечення військ (сил) Військової академії (Одеса, Україна)

Кушнарєва Галина Олександрівна - кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри забезпечення військ (сил) Військової академії (Одеса, Україна)

Левченко Ігор Славович - кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри забезпечення паливом та мастильними матеріалами Військової академії (Одеса, Україна)

Максименко Юрій Анатолійович - кандидат технічних наук в галузі 253 “Військове управління (за видами збройних сил)”, 254 “Забезпечення військ (сил)”, 255 “Озброєння та військова техніка”, доцент, начальник кафедри організації розвідувальної – інформаційної роботи та технічних засобів розвідки Військової академії (Одеса, Україна)

Маміч Віктор Володимирович - кандидат технічних наук в галузі 254 “Забезпечення військ (сил)”, 255 – Озброєння та військова техніка, доцент, доцент кафедри організації розвідувальної-інформаційної роботи та технічних засобів розвідки Військової академії (Одеса, Україна)

Марутян Рена Рубенівна - доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри глобальної та національної безпеки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)

Машков Олег Альбертович - доктор технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, Лауреат державної премії України в галузі науки і техніки, професор кафедри екологічної безпеки Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України (Київ, Україна)

Мейко Олександр Васильович - доктор наук з державного управління, Перший заступник ректора (перший проректор) з навчальної роботи Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)

Мосов Сергій Петрович - доктор військових наук, професор, професор кафедри авіації та авіаційного пошуку і рятування Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту (Київ, Україна)

Пастернак Ігор Миколайович - кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри продовольчого та речового забезпечення Військової академії (Одеса, Україна)

Певцов Геннадій Володимирович - доктор технічних наук професор, Заслужений діяч науки і техніки України, Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки

Помаза-Пономаренко Аліна Леонідівна - доктор наук з державного управління, начальник наукового відділу проблем державної безпеки навчально-науково-виробничого центру Національного університету цивільного захисту України ДСНС України (Харків, Україна)

Попов Сергій Афанасійович - кандидат технічних наук в галузі 254 “Забезпечення військ (сил)”, 255 – Озброєння та військова техніка, Доктор з державного управління та адміністрування, доцент, професор, професор кафедри організації розвідувальної інформаційної роботи та технічних засобів розвідки Військової академії (Одеса, Україна)

Потеряйко Сергій Петрович - доктор наук з державного управління, професор, заступник начальника науково-організаційного відділу Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту (Київ, Україна)
Рабоча Тетяна Валентинівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри забезпечення військ (сил) Військової академії (Одеса, Україна)
Семененко Олег Михайлович - доктор військових наук, професор, заступник начальника інституту з наукової роботи Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України (Київ, Україна)
Стоянова-Коваль Світлана Савівна - доктор економічних наук, професор Військової академії (Одеса, Україна)
Тарадуда Дмитро Віталійович - кандидат технічних наук, доцент, заступник начальника кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт факультету цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України ДСНС України (Харків, Україна)
Фаріон Олег Борисович - доктор військових наук зі спеціальності «Охорона державного кордону», професор, професор кафедри прикордонної безпеки факультету підготовки керівних кадрів Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
Чорна Катерина Павлівна - доктор наук з державного управління, доцент, проректор Міжрегіональної Академії Управління персоналом (Київ, Україна)
Якиминська Любов Вікторівна - кандидат історичних наук, доцент, викладач кафедри продовольчого та речового забезпечення Військової академії (Одеса, Україна)

Члени редакції журналу Розділу «Право»:

Бухтіярова Ірина Геннадіївна - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ
Калинюк Степан Степанович - кандидат юридичних наук, доцент кафедри господарського права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Ужгород, Україна)
Кришевич Ольга Володимирівна - кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
Куртакова Ганна Олександрівна - доктор філософії в галузі права, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права Навчально-наукового інституту права ім. князя Володимира Великого, начальник відділу організації практики та позанавчальної роботи МАУП (Київ, Україна)
Кушнір Ірина Павлівна - доктор юридичних наук зі спеціальності «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право», доцент, заступник начальника кафедри адміністративної діяльності факультету правоохоронної діяльності Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
Оробець Костянтин Миколайович - кандидат юридичних наук, доцент, асистент кафедри кримінально-правової політики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (Харків, Україна)
Пастух Ігор Дмитрович - доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ
Стрельченко Оксана Григорівна - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ
Тимчишин Андрій Михайлович - доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри права та гуманітарних дисциплін Відокремленого структурного підрозділу закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», Івано-Франківська філія (Івано-Франківськ, Україна)
Шевчук Олександр Михайлович - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (Харків, Україна)

Члени редакції журналу Розділу «Економіка»:

Абуселідзе Георгій - завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузія)
Бабчинська Олена Іванівна - доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та адміністрування Державного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)
Божидай Ірина Ігорівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, бізнесу та адміністрування, заступник декана факультету менеджменту, адміністрування та права Державного біотехнологічного університету
Вишневецька Оксана Василівна - кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу інвестиційного та матеріально-технічного забезпечення ННЦ «Інститут аграрної економіки»
Гетьман Ольга Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту Харківського національного університету автомобільно-дорожнього університету (Харків, Україна)
Залуцька Христина Ярославівна - доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємства та інвестицій Національного університету «Львівська політехніка» (Львів, Україна)
Канцір Ірина Анатоліївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка» (Львів, Україна)
Карпінський Борис Андрійович - доктор економічних наук, професор, професор кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
Квасній Любов Григорівна - кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри математики та економіки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
Кривенко Надія Василівна - кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу економіки аграрного виробництва Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»
Македон Вячеслав Владиславович - доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної економіки і світових фінансів Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. (Дніпро, Україна)
Новаковська Ірина Олексіївна - доктор економічних наук, професор кафедри земельного кадастру НУБіП України, член-кор НААН (Київ, Україна)

Члени редакції журналу Розділу «Публічне управління та адміністрування»:

Гончарук Наталія Трохимівна - доктор наук з державного управління, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Навчально-наукового інституту державного управління Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (Дніпро, Україна)

Дзяна Галина Олексіївна - кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного врядування Інституту адміністрування, державного управління та професійного розвитку Національного університету «Львівська політехніка» (Львів, Україна)

Клименко Наталія Григорівна - доктор наук з державного управління, професор кафедри глобальної та національної безпеки Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)

Медведчук Оксана Валеріївна - кандидат наук з державного управління, доцент, Начальник відділу нормативно-методичного забезпечення та управління проектами Міждержавної гільдії інженерів-консультантів (Київ, Україна)

Мельниченко Олександр Анатолійович - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, Харківський національний медичний університет (Харків, Україна)

Непомнящий Олександр Михайлович - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри архітектури і просторового планування факультету архітектури, будівництва та дизайну Національного авіаційного університету, експерт Експертної ради МОН з питань атестації наукових кадрів з суспільних наук (Київ, Україна)

Пахомова Тетяна Іванівна - доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій Навчально – наукового інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)

Прав Юрій Григорович - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри засобів захисту інформації Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Торічний Вадим Олександрович – доктор наук з державного управління зі спеціальності «Державне управління у сфері державної безпеки та охорони громадського порядку», доцент, професор кафедри національної безпеки та управління факультету підготовки керівних кадрів Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)

Члени редакції журналу Розділу «Політологія»:

Горло Наталія Віталіївна - доктор політичних наук, професор, професор кафедри політології Запорізького національного університету (Запоріжжя, Україна)

Лавриненко Ганна Андріївна - кандидат політичних наук, доцент кафедри політології та соціології Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (Київ, Україна)

Примуш Микола Васильович - доктор політичних наук, професор, професор кафедри політології та державного управління Донецького національного університету імені Василя Стуса (Вінниця, Україна)

Третяк Олексій Анатолійович - доктор політичних наук, професор, в. о. завідувача кафедри політології, соціології та публічного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (Дніпро, Україна)

Хорішко Лілія Сергіївна - доктор політичних наук, професор, професор кафедри політології Запорізького національного університету (Запоріжжя, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори

ЗМІСТ

РОЗДІЛ «Воєнні науки, національна безпека,
безпека державного кордону»

Sich R.V., Horpynych P.A., Polishchuk D.B., Zhilkin H.V. <i>MODERN MEANS OF COMBATING UNMANNED AERIAL VEHICLES ON THE BATTLEFIELD</i>	21
Андрусяк М.В., Русецький Р.Ю., Акімов О.О. <i>ПОЛІГРАФ У СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ТА ЗАРУБІЖНА ПРАКТИКА</i>	31
Богданов Є.П. <i>МІЖНАРОДНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ НАСЕЛЕННЯ ДІЯМ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ</i>	49
Гаврилюк В.В., Зайцев О.В., Вергелес К.П. <i>ІНДИВІДУАЛЬНА ПІДГОТОВКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ДО УМОВ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ: АСПЕКТИ ВИЖИВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ</i>	63
Горбачевський С.С., Самойленко О.О. <i>ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ СТІЙКОСТІ СИСТЕМИ ПРИКОРДОННОГО КОНТРОЛЮ У ПУНКТАХ ПРОПУСКУ ЧЕРЕЗ ДЕРЖАВНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ</i>	74
Гулай В.В., Максимець В.Є., Охота І.Й. <i>ВІЙСЬКОВА ДОПОМОГА СЛОВАЧЧИНИ УКРАЇНИ: ГРОМАДСЬКИЙ АКТИВІЗМ CONTRA ПОЛІТИЧНОЇ КОН'ЮНКТУРИ ПІСЛЯ ПАРЛАМЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОРОСІЙСЬКОГО КУРСУ УРЯДУ Р. ФІЦО (ОСІНЬ 2023-ЗИМА 2025 РР.)</i>	85
Демчишин В.С., Пшенична О.О. <i>БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: СУЧАСНІ РИЗИКИ ТА СТРАТЕГІЇ ЗАХИСТУ</i>	95
Дегтяр О.А., Безносенко С.Ю., Коротченко Л.А., Вороной О.В. <i>МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ І РЕМОНТУ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ</i>	105

Живило Є.О., Докіль В.М. ДОСВІД ІЗРАЇЛЯ ТА РЕСПУБЛІКИ КОРЕЯ ЩОДО МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ КІБЕРБЕЗПЕКИ	120
Задолинний В.А., Погребний В.І., Гнилянський І.І. КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ БЕЗПІЛОТНОЇ ЛОГІСТИКИ ПІДРОЗДІЛІВ НА ЛІНІЇ БОЙОВОГО ЗІТКНЕННЯ	140
Залож В.В., Торічний В.О., Шашкун І.В. МОТИВАЦІЯ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ	154
Золотов А.В., Даценко О.П., Федорович В.В., Половінкін І.М. ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ОСНОВ ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ	170
Івченко М.М., Керецман О.М., Дегтяр О.А. ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	188
Ігнат'єв А.М. ДЕМОГРАФІЧНИЙ СТАН УКРАЇНИ	202
Катеринчук І.С., Чуканов А.І. МЕТОДИКА ВИБОРУ ЗА МНОЖИНОЮ ПОКАЗНИКІВ ТИПУ ЗАСОБУ БЕЗПІЛОТНОГО ЛІТАЛЬНОГО АПАРАТУ ДЛЯ РОЗВІДКИ МІННОЇ ОБСТАНОВКИ	215
Коба О.В. ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ТА ПРАВА ЗАСУДЖЕНИХ ПІД ЧАС КОНВОЮВАННЯ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	230
Козловський Ю.К., Зінченко М.О., Яковчук О.В., Коваленко І.Г., Лазута Р.Р., Гулій В.С., Денісова В.В., Слюсар В.С., Попович О.М., Васильченко Д.В. ОГЛЯД ДОСВІДУ РОЗРОБКИ, ВИКОРИСТАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВ УДОСКОНАЛЕННЯ КОМПЛЕКСІВ БОЙОВОГО ЕКІПРУВАННЯ ПРОВІДНИХ КРАЇН СВІТУ	240

Козорог Г.О., Ілющенко Ю.М., Красота І.В. <i>АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДБОРУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД</i>	261
Косовський С.В., Стасюк В.С. <i>СИСТЕМИ ЗБЕРІГАННЯ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ ТА ПРОДОВОЛЬЧОЇ ТЕХНІКИ НА СКЛАДАХ: ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗА СТАНДАРТАМИ НАТО</i>	273
Кочин В.Д., Скрябіна М.О., Букін М.П., Лисенко Є.С., Владимиров М.В. <i>ВИКОРИСТАННЯ VR-ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ</i>	280
Лапчук Д.І., Щетинський І.М., Тайбасаров О.В. <i>ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ ЗАСТОСУВАННЯ МОБІЛЬНИХ ВОГНЕВИХ ГРУП ДЛЯ ЗНИЩЕННЯ ЗАСОБІВ ПОВІТРЯНОГО НАПАДУ</i>	290
Маняков І.В. <i>ФОРМУВАННЯ СКЛАДОВИХ ТА СТАНДАРТІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ОХОРОНИ ДІЛЯНОК ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ УКРАЇНИ</i>	303
Марченко Б.В., Федорчук В.Ю. <i>СТРАТЕГІЇ ВИЖИВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У СУЧАСНИХ ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТАХ: РОЛЬ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ</i>	314
Нікулін М.О., Магась Г.А. <i>АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ОПЕРАТИВНО- СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИКОРДОННОГО ЗАГОНУ ПО ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ НЕДОТОРКАНОСТІ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ</i>	324
Носков О.О., Дегтяр О.А. <i>БЕЗПЕКА ЦИФРОВИХ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ</i>	339
Парій С.Г. <i>ПРОБЛЕМИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ</i>	349
Селявін Д. <i>ДЕРЖАВНИЙ КОРДОН ЯК ОБ'ЄКТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ</i>	356

- Сухань П.С.** 365
НАПРЯМИ ВЗАВЗАЄМОДІЇ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ В СИСТЕМІ ПРОТИДІЇ ПРОЯВАМ ДИВЕРСІЙ
- Сухань П.С.** 377
ОПЕРАТИВНИЙ ЗБІР ТА АНАЛІЗ ОПЕРАТИВНИХ (РОЗВІДУВАЛЬНИХ), ДАНИХ МОЖЛИВИХ ДІЙ ДИВЕРСІЙНИХ СИЛ ТА ЗАСОБІВ СИЛАМИ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ
- Тарасенко В.С.** 390
ЕВОЛЮЦІЯ ТАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ FPV ДРОНІВ У РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ВІЙНІ: ВІД ІМПРОВІЗОВАНИХ ЗАСОБІВ ДО КЛЮЧОВОГО ЕЛЕМЕНТУ СУЧАСНОГО БОЮ
- Торічний В.О., Залож В.В., Шашкун І.В.** 401
СТРАТЕГІЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ВІЙСЬКОВОГО ЛІДЕРСТВА НА СТРАТЕГІЧНОМУ РІВНІ
- Федорчук А.В., Баштовий В.М., Якубовський В.І., Яблонський І.М.** 414
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
- Філіппов М.О., Балагур Л.О., Башнянин О.В.** 425
ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ТОПОГРАФІЧНИХ ДАНИХ У БОЙОВЕ ПЛАНУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ТАКТИЧНОЇ ЛАНКИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
- Фурса А.А., Букін М.П., Тененьов Є.П., Владимиров М.В., Піць А.В.** 435
МАТЕРІАЛЬНА БАЗА ДЛЯ ЗАНЯТЬ З ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВІРІШЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Ярещенко С.С., Владимиров М.В., Смолів В.Ф., Солоненко В.В., Букін М.П.** 446
ДИСЦИПЛІНА ЯК НЕ ВІД'ЄМНА ЧАСТКА ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

РОЗДІЛ «Право»

- Bakutin Ye.** 456
TOPICAL ISSUES IMPROVEMENT OF THE ACTIVITIES OF THE PATROL POLICE

Khomyk N.A. <i>LEGAL BASIS OF SOIL PROTECTION IN UKRAINE</i>	467
Асірян С.Р., Свергун Р.В. <i>ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ</i>	476
Баранов-Мохорт С.М. <i>ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОВІДНОСИН МІЖ АСОЦІАЦІЯМИ ТА ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ</i>	485
Битяк О.Ю. <i>ПРАВОВІ ПОЛОЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ЯДЕРНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ</i>	495
Ботнаренко О.М. <i>ПРИРОДА, ЦІЛІ ТА МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ І РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ПРОТИМІННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	505
Гаркуша А.Г., Санакоєв Д.Б. <i>ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО РОЗШУКУ ПІДОЗРЮВАНИХ У КОЛАБОРОЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ («IN ABSENTIA») В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	516
Герасименко О.М., Невмержицький С.М. <i>ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ДОТРИМАННЯ СЛУЖБОЮ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ЗА КРИМІНАЛЬНИМИ ПРАВОПОРУШЕННЯМИ НА ОБ'ЄКТАХ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ</i>	535
Гребенюк В.Ю. <i>РОЛЬ ОБЛАСНИХ, МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ПІД ЧАС ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	561
Гутник В.В. <i>ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ: РЕПАРАЦІЇ, САНКЦІЇ ТА МАЙБУТНІЙ МИРНИЙ ДОГОВІР</i>	572

Дараган В.В., Шендрик Ю.В.**580**

СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБЛЕНOSTІ ПРОБЛЕМ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ПРОТИДІЇ ОБІГУ ФАЛЬСИФІКОВАНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Кірін Р.С.**589**

ПРАВО МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННОЇ БЕЗПЕКИ: ДЖЕРЕЛА ВОЄННОЇ ДОБИ

Коваль А.А.**609**

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ОНЛАЙН: ПРОБЛЕМИ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ТА ПРАВОВІ ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Кожевникова В.О., Черняк О.Ю.**620**

РОЛЬ УПРАВЛІННЯ ООН З КООРДИНАЦІЇ ГУМАНІТАРНИХ СПРАВ У ВІДНОСИНАХ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ГУМАНІТАРНОЮ ДОПОМОГОЮ

Корнієнко В.О., Кипич І.В.**628**

ІСТОРИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СТАНОВЛЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА КРАЇН ВИШЕГРАДСЬКОЇ ГРУПИ

Кришевич О.В.**640**

КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЯНЬ, ЯКІ ПІДПАДАЮТЬ ПІД ПОНЯТТЯ «КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ПОРУШЕННЯМ РІВНОПРАВНОСТІ ГРОМАДЯН ЗАЛЕЖНО ВІД ЇХ РАСОВОЇ, НАЦІОНАЛЬНОЇ, РЕГІОНАЛЬНОЇ НАЛЕЖНОСТІ, РЕЛІГІЙНИХ ПЕРЕКОНАНЬ, ІНВАЛІДНОСТІ ТА ЗА ІНШИМИ ОЗНАКАМИ»

Кузьменко О.В., Чорна В.Г., Одуха М.В.**652**

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ СИСТЕМОЮ МОБІЛІЗАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Кулик М.Й., Терещенко Ю.В., Симчук А.С.**666**

ПРАВОВИЙ СТАТУС АДВОКАТА СВІДКА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Никифорчук В.Д., Хоменко Р.О., Куций М.Ю.**679**

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

- Ободовський О.В., Ободовський Ю.В.** 687
ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ВІД ПРОДАЖУ ВЛАСНОЇ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ: ЕКОНОМІЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ
- Пачевський В.А.** 712
ПОЛІТИЧНІ ТА ПРАВОВІ ВИКЛИКИ У РОЗСЛІДУВАННІ ТА СУДОВОМУ РОЗГЛЯДІ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ
- Полюхович О.І.** 722
ЦИФРОВІЗАЦІЯ СУДОЧИНСТВА У КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ СУДОВОЇ СИСТЕМА УКРАЇНИ
- Пунда О.О.** 734
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОПРАВНОСТІ ГРОМАДЯН У КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІЙ ДОКТРИНІ ТА ФІЛОСОФІЇ ПРАВА
- Ряполов А.П.** 746
ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: МЕЖІ МІЖ СВОБОДОЮ СЛОВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЮ БЕЗПЕКОЮ
- Сівков С.В.** 758
ЮРИДИЧНІ ГАРАНТІЇ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ
- Скриньковський Р.М.** 767
ПОСИЛЕННЯ СПРОМОЖНОСТЕЙ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ ОХОРОНИ УКРАЇНИ В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ
- Строков І.В., Ярема В.В., Пермяков Д.С.** 778
ПРЕЗУМПЦІЯ НЕВИНУВАТОСТІ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ
- Удовенко Ж.В., Гузій О.В.** 788
КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ ОКУПАНТАМИ В УКРАЇНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ
- Чаплинська Ю.А.** 797
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ БЛАГОУСТРОЮ ТЕРИТОРІЙ

Черненко О.В., Замрига А.В. 807
ПОНЯТТЯ ПОБУТОВИХ ВІДХІД ЯК ОБ'ЄКТУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Шорський П.О. 816
ЗАПОБІЖНИКИ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВОЇ ПРОТИДІЇ ЗАГРОЗИ РЕЙДЕРСТВУ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ

РОЗДІЛ «Економіка»

Ахемян А.М., Лапчук Я.С., Харкавий О.В. 824
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Гавадзин Н.О., Клубук А.І., Пасічник В.В. 833
ЦИФРОВІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ: ЗМІНА ПОПИТУ НА ПРОФЕСІЇ І ФОРМУВАННЯ НОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

Галан Л.В., Борисевич Є.Г. 841
ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНИХ МОДЕЛЕЙ КОМУНІКАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА САМОМЕНЕДЖМЕНТУ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Гараздюк В.В. 853
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ КУРС УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ: ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕРЕВАГ ВІД ОБРАННЯ

Іванчик В.С., Перун В.І. 862
ІНСТРУМЕНТИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В УМОВАХ ВИХОДУ ПІДПРИЄМСТВ НА МІЖНАРОДНІ РИНКИ

Кабанова О.О., Майданюк С.І., Артюшок К.А. 870
АНАЛІЗ ВПЛИВУ ГЛОБАЛЬНИХ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ І ГЕОПОЛІТИЧНИХ РИЗИКІВ НА СТРУКТУРУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЯ

Клочко Т.А. 884
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ В АГРАРНІЙ СФЕРІ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Кондратюк В.В. 893
ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

- Маковецька І.М., Байдін М.В.** 906
УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА
- Паласевич М.Б., Лібрук - Ліпкевич С.Я., Радзевич І.Р.** 916
СУЧАСНА ПАРАДИГМА ІННОВАЦІЙНОГО МАРКЕТИНГУ ПІДПРИЄМСТВА
- Скурєнівська Л.В.** 924
ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ РАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОННИМИ РЕСУРСАМИ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ
- Солтисік О.О., Максимич В.В.** 935
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК УДОСКОНАЛЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ
- Станіславик О.В., Коваленко О.М., Яснюк І.М.** 944
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ ЛОГІСТИКИ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ
- Талавирич М.П., Шевченко Н.Ю.** 968
СУЧАСНИЙ СТАН ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНИХ ДОБРИВ ДЛЯ ГРУП СУСПІЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ З УРАХУВАННЯМ ЕКОНОМІЧНИХ ЕФЕКТІВ
- Ушкальов В.В.** 978
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ
- Шашина М.В., Кривда О.В., Тарічева М.Ю.** 989
РИЗИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОХОДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

РОЗДІЛ «Публічне управління та адміністрування»

- Perga Iu.M., Butsko Iu.V.** 1000
THE INFLUENCE OF CIVIL SOCIETY INSTITUTIONS ON THE PROCESSES OF MAKING MANAGERIAL DECISIONS IN THE CONTEXT OF THE MODERNIZATION OF PUBLIC AUTHORITIES IN UKRAINE

- Андрієнко М.В., Павлов С.С., Гаман П.І., Бойко О.А.,** 1010
СВІТОВИЙ ДОСВІД ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПОЖЕЖНОЮ БЕЗПЕКОЮ: ДІЄВІ МЕХАНІЗМИ ДЛЯ УКРАЇНИ
- Білик В.М.** 1021
ФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ РАМОК ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ ШІРШЕНЬ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
- Боринський Т.М.** 1033
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ДИЗАЙН-МИСЛЕННЯ В РОЗВИТКУ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ
- Гошовська В.А.** 1045
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ТРАНСФОРМАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: НОВІ ГОРИЗОНТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
- Дегтяр О.А., Пархоменко Л.М.** 1057
ОПТИМІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ІНЖИНІРИНГОВИХ І КОНСАЛТИНГОВИХ ПОСЛУГ У БУДІВНИЦТВІ
- Канюк О.В.** 1069
АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ: МОТИВАЦІЯ КОМАНДИ У ВАЖКІ ЧАСИ
- Касьян В.В., Бачинська Н.А., Салата Г.В.** 1078
МЕДІАБАЄР ТА МЕДІАБАЇНГ У МАРКЕТИНГОВОМУ ПРОСУВАННІ ПЕРСОНАЛ-СТРАТЕГІЙ ІННОВАЦІЙНИХ БІБЛІОТЕЧНИХ ПРОЄКТІВ
- Корченко О.Г., Верховцева І.Г., Петькун С.М., Коваленко Ю.М., Дорошенко Е.Р.** 1091
НАЦІОНАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ УКРАЇНИ ЗА УМОВ КІБЕРИЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ПУБЛІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ: ПОТЕНЦІАЛ КІБЕРДИПЛОМАТІЇ
- Корчинська О.О., Дубачев Д.А.** 1104
ОСНОВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ У ВОЄННИЙ ТА ПІСЛЯВОЄННИЙ ЧАС
- Кутков О.О., Літвін Л.Ю.** 1120
ОБГРУНТУВАННЯ МОДЕЛІ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УМОВАХ ЗАГОСТРЕННЯ ВОЄННО-ПОЛІТИЧНОЇ ОБСТАНОВКИ

- Лаврентій Д.С.** 1143
СИСТЕМА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ: ПЕРЕВАГИ ТА ВАДИ
- Ляшук А.В.** 1156
МОВА ПРАВА ЯК ОБ'ЄКТ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ: МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ
- Мельниченко О.А., Макарова В.І., Старусева В.В.** 1164
ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА: ЗНАЧЕННЯ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ СКЛАДОВИМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
- Нікітенко Р.П.** 1174
ДІЯЛЬНІСТЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ ПРОГРАМ СКРИНІНГУ В МАМОЛОГІЇ ЯК СКЛАДОВА ПРОФІЛАКТИКИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
- Носков О.М.** 1188
АДАПТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПІДХОДІВ ДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ
- Остапчук В.М., Дегтяр О.А.** 1199
МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ОБОРОННОЮ ТА БЕЗПЕКОВОЮ ПОЛІТИКОЮ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
- П'ятничук І.Д.** 1212
ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ
- Паламарчук Т.П., Заворітня Г.П.** 1222
ВИКЛИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМ ВІЙСЬКОВИМ СПІВРОБІТНИЦТВОМ УКРАЇНИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР
- Радзівілов Г.Д., Дегтяр О.А.** 1234
ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ СЕРВІСІВ В УМОВАХ ВІЙНИ
- Хомайко Є.І., Волощук Т.В.** 1243
ВІДНОВЛЕННЯ ПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ІНВЕСТИЦІЇ, ВИКЛИКИ ТА ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА

- Шиляєв Ю.В., Ємцов А.А., Мирончук А.П.** 1256
ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ КАР'ЄРОЮ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НА ПЕРІОД ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ (СТАНУ ВІЙНИ)

РОЗДІЛ «Політологія»

- Алеїчник В.Г.** 1268
СПЕЦИФІКА ВПЛИВУ ВІТЧИЗНЯНИХ ЗМК НА ПОЛІТИЧНУ СВІДОМІСТЬ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА
- Вельгус В.В.** 1284
ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНА СТРАТЕГІЯ США У ПЕРІОД ДЕЗІНТЕГРАЦІЇ СРСР: ПОЛІТИЧНИЙ ЕКСПЕРТНИЙ ДИСКУРС (ЗА Ю. ФІШЕЛОМ)
- Воронова Т.В.** 1295
ПОЛІТИЧНЕ СВІТОСПРИЙНЯТТЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ГРОМАДЯН
- Димида В.А.** 1310
ПОЛІТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ТА НАСЛІДКИ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З НАТО У КІБЕРПРОСТОРІ
- Довбенко Т.В., Колєватов О.О., Крук О.І.** 1326
АНАЛІЗ ВПЛИВУ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ІДЕОЛОГІЇ НА МОБІЛІЗАЦІЮ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ ТА ЕЛІТ В УМОВАХ ВІЙНИ
- Заславська О.О., Посвістак О.А., Нижник Д.С.** 1338
SWOT-АНАЛІЗ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ ПОЛІТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЛІДЕРІВ ТА ПАРТІЙ
- Земський Ю.С., Мудрик Ю.С.** 1347
КОМПАРАТИВНИЙ МЕТОД ДОСЛІДЖЕННЯ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОГО РІЗНОМАНІТТЯ СУЧАСНОГО СВІТУ
- Зенкін М.В., Кулик В.О., Саламаха І.П.** 1357
ДЕМОКРАТИЧНІ І АВТОРИТАРНІ РЕЖИМИ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНИХ І ЕКОНОМІЧНИХ КРИЗ
- Ігнатов Л.М., Корнієнко В.О.** 1370
УНІВЕРСАЛЬНИЙ ЗАКОН ПРІОРИТЕТНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПРАКТИЧНІ ІМПЛІКАЦІЇ

- Кармазіна М.С., Мокляк С.П., Аблазов І.В.** **1383**
ДОНАЛЬД ТРАМП І ТРАМПІЗМ: ПРОФАЙЛІНГ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРА ЕПОХИ МЕТАМОДЕРНУ
- Кипич І.В., Коваль О.М., Фастовець Н.В., Букорос Т.О.** **1408**
ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ
- Кобець Ю.В., Ставичний Р.Є.** **1420**
ВИКОРИСТАННЯ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНОГО ПІДХОДУ В УМОВАХ РОЗГОРТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ
- Матвієнків С.М., Братах Л.І.** **1430**
ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОЛЕ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ. СТАН, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА ВПЛИВ НА НАЦІОНАЛЬНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ
- Мигда Є.В.** **1443**
СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ІНСТРУМЕНТ МАНІПУЛЯЦІЇ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД У ГЛОБАЛЬНОМУ КОНТЕКСТІ
- Нагорняк М.М.** **1456**
ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА СИСТЕМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В КРАЇНАХ СХІДНОЇ ТА ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЄВРОПИ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ
- Назарчук О.М.** **1467**
ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ЕЛІТ В УКРАЇНІ У СИСТЕМІ ВІДНОСИН З БІЗНЕСОМ ТА ГРОМАДЯНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ
- Опанасюк В.В., Оніщенко М.Л.** **1484**
ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА МОДЕЛІ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВИ ТА СУСПІЛЬСТВА У СФЕРІ ВОЛОНТЕРСТВА
- Сківка Д.М.** **1498**
ДОВГОСТРОКОВІ НАСЛІДКИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ ДЛЯ ДЕРЖАВ СХІДНОЇ АЗІЇ
- Цирфа Ю.А., Кравчук О.А.** **1506**
КОНФЛІКТНА МОБІЛІЗАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНИ

УДК: 351.746.1

[https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-5\(10\)-1120-1142](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-5(10)-1120-1142)

Кутков Олександр Олександрович начальник Центрального Управління цивільно-військового співробітництва Генерального штабу Збройних Сил України, полковник, <https://orcid.org/0009-0003-5493-6218>

Літвін Людмила Юріївна кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Богдана Хмельницького, професор, полковник юстиції, <https://orcid.org/0000-0003-2318-7085>

ОБГРУНТУВАННЯ МОДЕЛІ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УМОВАХ ЗАГОСТРЕННЯ ВОЄННО- ПОЛІТИЧНОЇ ОБСТАНОВКИ

Анотація. У статті у загальному виді розкрито проблематику реалізації задач цивільно-військового співробітництва у Збройних Силах України в умовах повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України. Представлено нормативно-правове забезпечення реалізації основних функцій, які покладено на Центральне управління Цивільно-військового співробітництва Генерального штабу Збройних Сил України та статистичні данні окремих результатів діяльності.

На засадах результатів проведених досліджень та особливостей виконання специфічних завдань цивільно-військового співробітництва, інших суб'єктів забезпечення національної безпеки України (їх участь в оцінці воєнно-політичної та воєнно- стратегічної обстановки, оцінці противника на стратегічному, оперативному та тактичному рівнях управління), результатів аналізу наукових розробок щодо формування структур для забезпечення реалізації специфічних функцій, науково-методичних інструментальних засобів, які використовуються для оцінки ефективності структур в роботі запропоновано загальну схему формування пропозицій щодо застосування підрозділів цивільно-військового співробітництва в умовах загострення воєнно-політичної обстановки.

Запропонована схема надає можливість розкрити порядок оцінки цивільного середовища, яка є частиною загальної оцінки обстановки в районі виконання військами (силами) завдань за призначенням у пунктах постійної дислокації військ, районі надзвичайної ситуації чи проведення військової операції. Обґрунтовано, що основним детермінантом проведення оборонного огляду є процедура опису майбутнього безпекового середовища, у процесі якої

визначаються перспективи розвитку воєнно-політичної обстановки, перелік викликів та загроз у сфері оборони та формуються на їх основі сценарії розвитку небезпек.

В результаті розкриття специфіки процесу оцінки стану воєнно-політичної та воєнно-стратегічної обстановки, оцінки противника на стратегічному, оперативному та тактичному рівнях управління: визначення мети, характеру дій та стану, положення угруповання військ (сил) імовірного противника (вироблення рішення); прогнозування загроз на ділянках виконання завдань підрозділами цивільно-військового співробітництва в умовах загострення воєнно-політичної обстановки, була сформована структурно-логічна схема моделі механізму державного регулювання цивільно-військового співробітництва в умовах загострення воєнно-політичної обстановки.

Синтезована модель зазначеного механізму надає можливість розкрити запропонований у статті підхід щодо використання інформації про обстановку, яка складається на ділянках відповідальності цивільно-військового співробітництва, реалізовувати об'єктивну оцінку стану та прогнозування розвитку цивільного середовища, вносити своєчасні пропозиції щодо змін в нормативно-організаційні параметри виконання завдань (нормативні документи), або внесення змін в організаційно-штатній структурі цивільно-військового співробітництва тим самим в комплексі забезпечувати її ефективну діяльність.

Ключові слова: модель, механізми, державне регулювання, цивільно-військове співробітництво, військово-політична обстановка, показник повноти реалізації функцій, нормативно-організаційні заходи, інформаційно-комунікаційні заходи, цивільне середовище.

Kutkov Oleksandr Oleksandrovich Head of the Central Directorate of CivilMilitary Cooperation, General Staff of the Armed Forces of Ukraine, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0003-2285-0543>

Litvin Liudmyla Yuriyivna PhD in Law, Associate Professor Associate Professor of the Department of Theory of Law and Criminal Procedure Activity Bogdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, Khmelnytskyi, <https://orcid.org/0000-0003-2318-7085>

JUSTIFICATION OF THE MODEL OF THE MECHANISM OF STATE REGULATION OF CIVIL-MILITARY COOPERATION IN THE CONDITIONS OF AGGRESSION OF THE MILITARY- POLITICAL SITUATION

Abstract. The article generally discloses the problems of implementing the tasks of civil-military cooperation in the armed forces of ukraine in the conditions

of a full-scale invasion of the Russian Federation into the territory of Ukraine. The normative and legal support for the implementation of the main functions entrusted to the central directorate of civil-military cooperation of the general staff of the armed forces of Ukraine and statistical data of individual results of activity are presented.

On the basis of the results of research and peculiarities of the specific tasks of civil-military cooperation, other subjects of ensuring national security of Ukraine (their participation in the assessment of the military-political and military-strategic situation, assessment of the enemy at the strategic, operational and tactical levels of management) the results of the analysis of scientific developments on the formation of structures to ensure the implementation of specific functions, scientific and methodological tools used to assess the effectiveness of structures in the work proposed a general scheme for the formation of proposals for the use of civil-military cooperation units in the context of the aggravation of the military-political situation.

The proposed scheme provides an opportunity to reveal the procedure for assessing the civilian environment, which is part of the overall assessment of the situation in the area of performance by troops (forces) of assigned tasks in points of permanent deployment of troops, the area of an emergency situation or a military operation. It has been substantiated that the main determinant of the defense review is the procedure for describing the future security environment, in the process of which the prospects for the development of the military-political situation, the list of challenges and threats in the field of defense and the scenarios for the development of dangers formed on their basis are determined.

As a result of the disclosure of the specifics of the process of assessing the state of the military-political and military-strategic situation, assessing the enemy at the strategic, operational and tactical levels of management: determining the purpose, nature of actions and state, the position of the grouping of troops (forces) of a potential enemy (making a decision); forecasting threats in the areas of performing tasks by civil-military cooperation units in the context of an aggravation of the military-political situation, a structural-logical scheme of the model of the mechanism of state regulation of civil-military cooperation was formed in the context of an aggravation of the military-political situation.

The synthesized model of this mechanism makes it possible to reveal the approach proposed in the article on the use of information about the situation that develops in the areas of responsibility of civil-military cooperation, to implement an objective assessment of the state and forecasting of the development of the civilian environment, to make timely proposals for changes in the regulatory and organizational parameters of the tasks (normative documents), or making changes in the organizational and staff structure of civil-military cooperation, thereby ensuring its effective activity in the complex.

Keywords: model, mechanisms, state regulation, civil-military cooperation, military-political situation, indicator of completeness of implementation of

functions, regulatory and organizational measures, information and communication measures, civilian environment.

Постановка проблеми. Більше десяти років збройного протистояння на сході України, а також широкомасштабна збройна агресія московії проти України, що розпочалася 24.02.2022, підтвердили, що цивільно-військове співробітництво (далі – ЦВС) є найбільш ефективним та результативним сегментом відносин між збройними силами України, суспільством і органами державної влади. В умовах коли держава-агресор цілеспрямовано застосовує не тільки свої збройні формування, а ще й комплекс сучасних прихованих та невійськових методів протиборства, питання ефективного застосування військ (сил) Збройних Сил України (далі – ЗС України), удосконалення форм та способів ведення операцій (бойових дій), у тому числі із застосуванням невійськових методів, набули нового практичного значення [1].

Наявний досвід результатів збройного протистояння російській федерації, змусив ЗС України не тільки до зміни тактики своїх дій, але й до пошуку та втілення в життя нового для України комплексного підходу до планування та проведення операцій, який ґрунтується на досвіді та основних принципах збройних сил країн НАТО [2-10].

Реалізація потреби в налагодженні та підтриманні взаємодії військового компоненту з об'єктами цивільного середовища забезпечує досягнення максимального ефекту при виконанні підрозділами ЗС України поставлених перед ними завдань.

В умовах війни неминуче посилюються людські страждання, особливо серед цивільного населення. Продовження російських атак на житлові райони, критичну інфраструктуру та об'єкти цивільної сфери спричиняє зростання кількості жертв серед цивільного населення [11; 12].

Дії росії порушують низку міжнародних договорів, норм міжнародного гуманітарного права, зокрема Женевські конвенції 1949 року та їх додаткові протоколи, які захищають цивільних, цивільні об'єкти під час збройних конфліктів. Потрібно підкреслити, що такі удари мають на меті не лише військові цілі, але й залякування цивільного населення та дестабілізацію внутрішньополітичної ситуації в Україні. В цих умовах діяльність ЦВС складно переоцінити, але досвід організації підготовки до ведення бойових дій, виявлені проблемні питання щодо забезпечення виконання низки завдань потреба в яких проявилася, підсвітили потребу в удосконаленні функціонування зазначеного органу військового управління. Зазначене обґрунтовує потребу щодо розробки відповідної моделі механізму діяльності цивільно-військового співробітництва в умовах загострення воєнно-політичної обстановки, яка буде враховувати усі сучасні нормативно-організаційні можливості та умови в яких виконуються поставлені специфічні завдання.

Гіпотетично, синтезована модель повинна надати можливість:

- виявити шляхи покращення характеристик реальних об'єктів з яких складається орган військового управління ЦВС та процесів, які в них протікають;
- розуміння сутності явищ і вироблення пропозицій щодо їх управління;
- формування нових об'єктів або удосконалення наявних.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

У [13] теоретично узагальнено та вирішено завдання щодо науково-теоретичного обґрунтування механізмів реалізації ЦВС у секторі безпеки і оборони України, проаналізовано сучасний стан їх реалізації та розроблено рекомендації органам державного та військового управління щодо вдосконалення механізмів реалізації ЦВС.

У [14] досліджено питання генези правового регулювання цивільно-військового співробітництва під час проведення АТО (ООС) на Сході України. Проаналізовано передумови щодо створення ЦВС, суб'єктами якого з одного боку виступають ЗС України, а з іншого – органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, громадські об'єднання, організації та громадяни у районах дислокації військових частин і підрозділів ЗС України. Проаналізовано ключові нормативно-правові акти, які прийняті з 2014 по 2022 рік щодо розвитку та функціонування цивільно-військового співробітництва.

Наукова праця [15] присвячена висвітленню однієї з актуальних теоретико-методологічних, нормативно-правових та практичних проблем законодавства у сфері оборони України, яка стосується сучасного стану механізму правового регулювання цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України

У [16] представлено аналітичне зведення підготовлене Центром Разумкова за результатами одноіменного дослідницького проєкту, який підтримується Представництвом Фонду Ганнса Зайделя в Україні. Видання містить аналіз дотичного до умов України іноземного досвіду з організації захисту населення і ЦВС, стислу оцінку достатності наявних у України спроможностей у цій сфері, загальні пропозиції з удосконалення цих спроможностей, а також результати опитування представників місцевих органів державної влади та органів самоврядування з питань співробітництва держави та територіальних громад у захисті населення в умовах воєнних дій.

У науковій праці [17] викладено концептуальні та організаційно-правові засади цивільно-військових відносин та практичних аспектів їх організації в умовах військових операцій, які дозволять розв'язувати складні спеціалізовані завдання щодо адекватного реагування на загрози національній безпеці України в межах своєї професійної компетенції в сучасних умовах державотворення.

Мета статті – на засадах використання результатів аналізу сучасного стану та перспектив залучення органів та підрозділів ЦВС до виконання

специфічних завдань, існуючого науково-методичного апарату та відповідної нормативно-правової бази, обґрунтувати модель механізму державного регулювання цивільно-військового співробітництва в умовах загострення воєнно-політичної обстановки.

Виклад основного матеріалу.

Відповідно до пункту 4 Указу Президента України № 68/2022 від 24.02.2022 “Про утворення військових адміністрацій”, Генеральному штабу Збройних Сил України визначено завдання відповідно до компетенції здійснювати спрямування, координацію та контроль за діяльністю обласних та Київської міської військових адміністрацій.

В рамках зазначеної роботи підрозділами ЦВС Збройних Сил України налагоджено та продовжується робота з взаємодії:

- з обласними та Київською міською військовими адміністраціями;
- з військовими адміністраціями Харківської, Запорізької, Київської, Миколаївської, Луганської, Дніпропетровської, Донецької, Одеської, Черкаської, Херсонської, Чернігівської, Сумської, Рівненської областей.

Крім того, у [11] зазначено, що основною метою ЦВС є створення сприятливих умов для виконання покладених на ЗС України завдань за призначенням, а також недопущення перешкоджання цій діяльності з боку місцевого населення у районах постійної дислокації військових частин та підрозділів, проведення військових операцій, на шляхах переміщення військ (сил) та під час запровадження заходів правового режиму надзвичайного та воєнного стану, участі в операціях з підтримання миру і безпеки у районах відповідальності військових частин, в операційних зонах угруповань військ (сил) шляхом реалізації заходів ЦВС, спрямованих на формування позитивного іміджу збройних сил, пошук ефективних форм взаємодії з цивільним населенням, а також мінімізацію негативного впливу на місцеве населення факторів застосування військ (сил), досягнення мети військової операції.

Відповідно до [18] та з метою уточнення завдань, контролю та координації діяльності структурних підрозділів ЦВС була розроблена та затверджена матриця розподілу завдань та функцій між структурними підрозділами Центрального управління цивільно-військового співробітництва Генерального штабу Збройних Сил України (див. табл. 1, 2).

Так, наприклад, в рамках реалізації основних функцій ЦУ ЦВС ГШ ЗС України реалізується щодобовий збір інформації про зміни стану цивільного середовища. При цьому аналізується як стан цивільного середовища (обстановка) у зонах (районах) відповідальності створених угруповань військ (сил), так і поза зонами (районами) відповідальності угруповань, на решті території України.

Таблиця 1 – Перелік основних завдань, які покладено на УЦВС ЦУ ЦВС ГШ ЗС України

№ з/п	Завдання
1	Планування, організація, координація та контроль за виконанням заходів цивільно-військового співробітництва
2	Планування, організація та контроль за виконанням заходів пошукової роботи
3	Планування, організація та контроль репатріаційних заходів
4	Участь у здійсненні заходів, спрямованих на реалізацію соціальних і правових гарантій військовослужбовців і членів їхніх сімей, працівників ЗС України, а також іноземних громадян та осіб без громадянства – військовослужбовців ЗС України

Таблиця 2 – Перелік основних функцій, які покладено на ЦУ ЦВС ГШ ЗС України

№ з/п	Функції
1	Проведення спільних заходів Генерального штабу Збройних Сил України з питань ЦВС з іншими складовими сил оборони
2	Надання допомоги керівникам органів військового управління, командирам військових частин ЗС України в організації роботи з питань ЦВС ЗС України
3	Організація підготовки фахівців за напрямом ЦВС
4	Організація перевірки діяльності та підтримання спроможностей підрозділів ЦВС Збройних Сил України
5	Бере участь у розробленні та виконанні Плану (Орієнтовного плану) утримання та розвитку Збройних Сил України за напрямом “Цивільно-військове співробітництво”, бюджетна підпрограма КПКВ 2101020/21 (далі – бюджетна підпрограма)
6	Узагальнює потребу та визначає результативні показники під час планування заходів ЦВС, заходів із популяризації ЗС України, пошукової роботи, репатріаційних і реінтеграційних заходів, постізоляційного супроводу в ЗС України, які включаються до Плану (Орієнтовного плану) утримання та розвитку Збройних Сил України
7	Здійснює складання, супроводження та використання бюджету Міністерства оборони України в розрізі бюджетної підпрограми
8	Здійснює та подає до Департаменту фінансів Міністерства оборони України плани розподілу бюджетних асигнувань за бюджетну підпрограму в розрізі розпорядників коштів нижчого рівня відповідно до мережі установ та організацій
9	Здійснює ведення аналітичного обліку бюджетних асигнувань, взяття зобов’язань, використання та залишків коштів, стану дебіторської та кредиторської заборгованості
10	Проводить оцінку ефективності виконання бюджетної підпрограми за звітний період
11	Планує проведення комплексу заходів із питань захисту цивільного населення, культурної спадщини та культурних цінностей під час збройного конфлікту, недопущення участі дітей у збройних конфліктах, дотримання принципів гендерної рівності та безпеки людини, захисту культурних цінностей, побудови у постконфліктному середовищі мирних відносин
12	Координує надання допомоги цивільному населенню під час збройного конфлікту

№ з/п	Функції
13	Контролює дії підрозділів ЦВС під час реалізації програм із гуманітарної діяльності;
14	Організовує та координує проведення у Збройних Силах України (на оперативному та тактичному рівнях) оцінювання стану цивільного середовища та прогнозування його впливу на виконання Збройними Силами України завдань за призначенням
15	Здійснює узагальнення результатів оцінювання стану цивільного середовища по регіонах України, його аналіз і прогнозування впливу на виконання Збройними Силами України завдань за призначенням
16	Організовує та координує налагодження та підтримання взаємодії з суб'єктами цивільного середовища з питань ЦВС у мирний та воєнний час
17	Здійснює розроблення та організовує виконання Плану реагування Збройних Сил України на надзвичайні ситуації соціального характеру в мирний час, особливий період і під час дії правового режиму надзвичайного стану
18	У межах компетенції бере участь у визначенні вимог до спроможностей Збройних Сил України та інших складових сил оборони з питань ЦВС
19	У межах компетенції бере участь у здійсненні заходів із забезпечення безпеки операцій
20	У межах компетенції бере участь у плануванні заходів територіальної оборони України
21	У межах компетенції бере участь у підготовці пропозицій із питань ЦВС під час участі Збройних Сил України в міжнародних операціях із підтримання миру та безпеки
22	У межах компетенції бере участь у розробленні штатів і табелів до штатів органів військового управління, з'єднань, військових частин, вищих військових навчальних закладів та установ Збройних Сил України
23	У межах компетенції бере участь у проведенні комплексу заходів із питань захисту населення, об'єктів культурної спадщини та культурних цінностей від наслідків ведення бойових дій (аварій, катастроф)
24	У межах компетенції бере участь у комплексі заходів із протимінної діяльності за участі вітчизняних і міжнародних (іноземних) організацій (за необхідності)
25	У межах компетенції бере участь у заходах з підготовки цивільного населення до умов життєдіяльності в районах ведення (воєнних) бойових дій (як завдання підготовки громадян України до національного спротиву)
26	У межах компетенції бере участь у оцінюванні воєнно-стратегічної обстановки в інтересах планування оборони держави, застосування ЗС України
27	У межах компетенції бере участь у підготовці інформаційних матеріалів для інформування керівництва держави з питань досягнення цілей у сфері оборони військовими силами та засобами в частині, що стосується Центрального управління Я9
28	У межах компетенції бере участь у організації виявлення та прогнозуванні потенційних інформаційних загроз, що призводять до погіршення іміджу Збройних Сил України
29	Погоджує положення про підрозділи ЦВС стратегічного та оперативного рівня
30	Бере участь у проведенні репатріаційних заходів щодо загиблих (померлих) військовослужбовців Збройних Сил України, які є іноземцями та особами без громадянства, до країн їх походження (проживання їхніх родичів)
31	Бере участь у проведенні репатріаційних заходів щодо звільнення (повернення) особового складу Збройних Сил України, який потрапив у полон
32	Тощо

Серед чинників, що аналізуються щодобово: загальний стан цивільного середовища, зокрема за політичним (як зовнішньополітичним, так і внутрішньополітичним), релігійним, соціальним та інформаційним напрямками, причини напруги у соціальній сфері, руйнування в наслідок бойових дій інфраструктури в регіонах держави та заходи щодо її відновлення, заходи із знешкодження вибухонебезпечних предметів, що залишилися після ведення воєнних дій або є наслідками обстрілів, ракетних ударів тощо, а також готуються відповідні пропозиції [18].

Таблиця 3 – Пошукові роботи (див. рис. 1)

№ з/п	Дії	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
1	Знайдено в/сл. ЗСУ/ інші ССО, тіл (останків)	367	152	73	5
2	Знайдено в/сл рф, тіл (останків)	436	245	114	40
3	Знайдено цивільних, тіл (останків)	7	5	19	2
4	Опрацьовано локацій	367	696	441	113

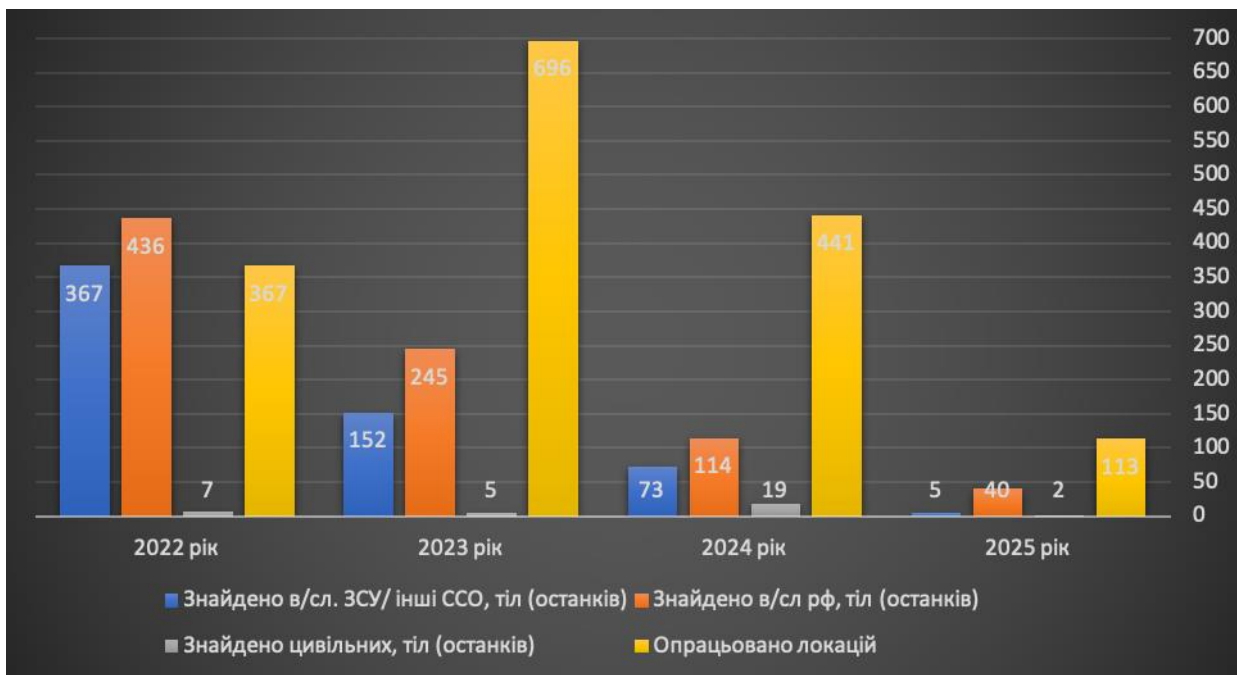

Рисунок 1. Проведення пошукових заходів

Таблиця 4 – Реалізація репатріаційних заходів (див. рис. 2)

№ з/п	Дії	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
1	Репатрійовано тіл (останків) полеглих оборонців України	848	1265	3390	2423
2	Передано тіл (останків) знищених окупантів представникам країни-агресора	934	1376	614	137
3	Кількість проведених репатріаційних заходів	29	30	14	3

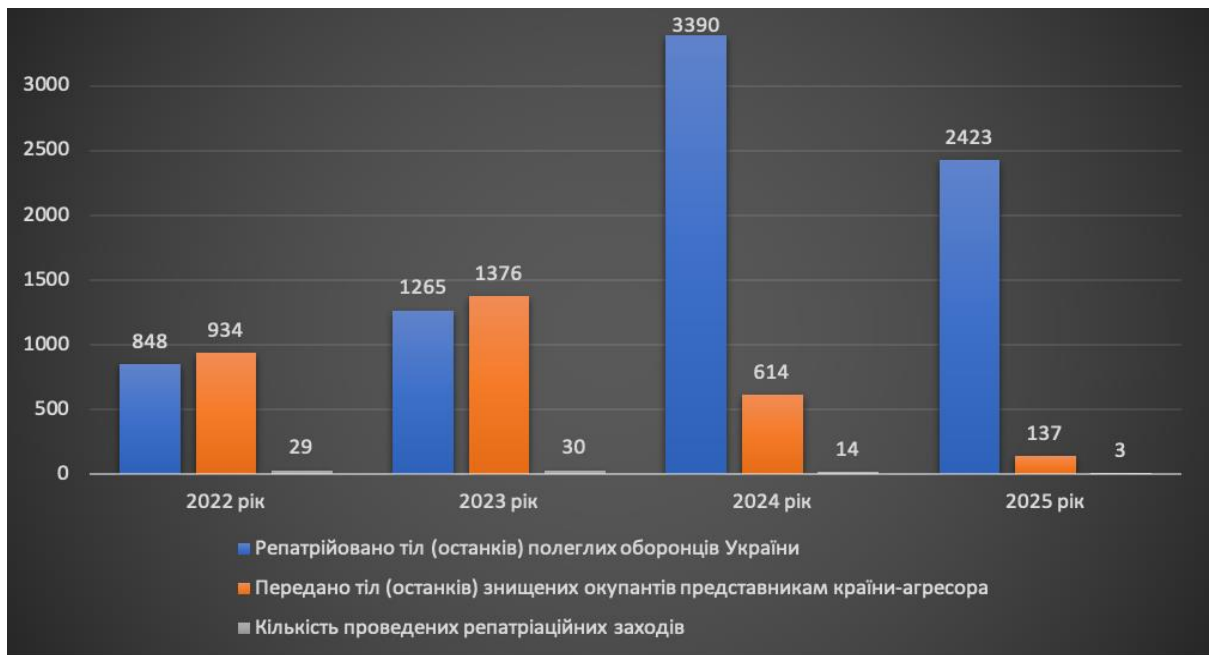

Рисунок 2. Реалізація репатріаційних заходів

Таблиця 5 – Проведення реінтеграційних заходів (див. рис. 3)

№ з/п	Дії	з 01.07.2024 по 31.12.2024	з 01.01.2025 по 01.04.2025	Проходять реінтеграційні заходи станом на 01.04.2025
1	Кількість обмінів	8	6	
2	Кількість обмінаних військовослужбовців	316	357	
3	Кількість в/с, які пройшли реінтеграційні заходи	230	222	176

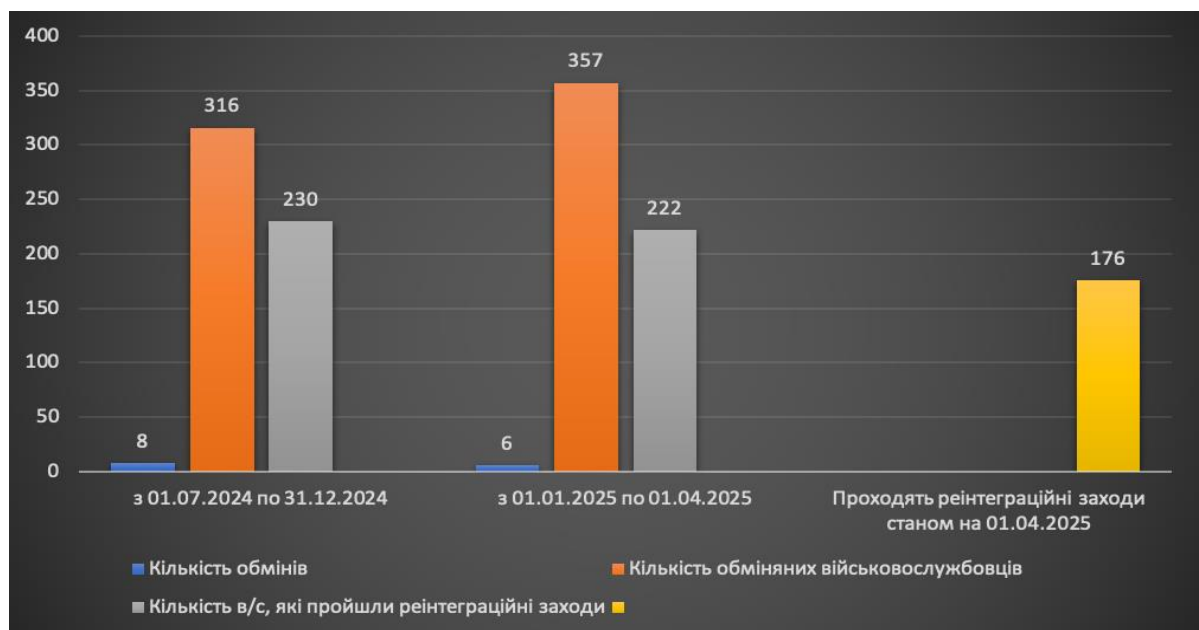

Рисунок 3. Проведення реінтеграційних заходів

Таблиця 6 – Статистичні дані щодо пошкоджених та зруйнованих закладів освіти та медичних закладів в Україні (у період з 24.02.2022 по 28.02.2025) (див. рис. 4)

№ з/п	Заклади	2022-2023 рік	2024 рік	2025 рік
1	Освіти	1049	576	73
2	Медичні	460	237	48

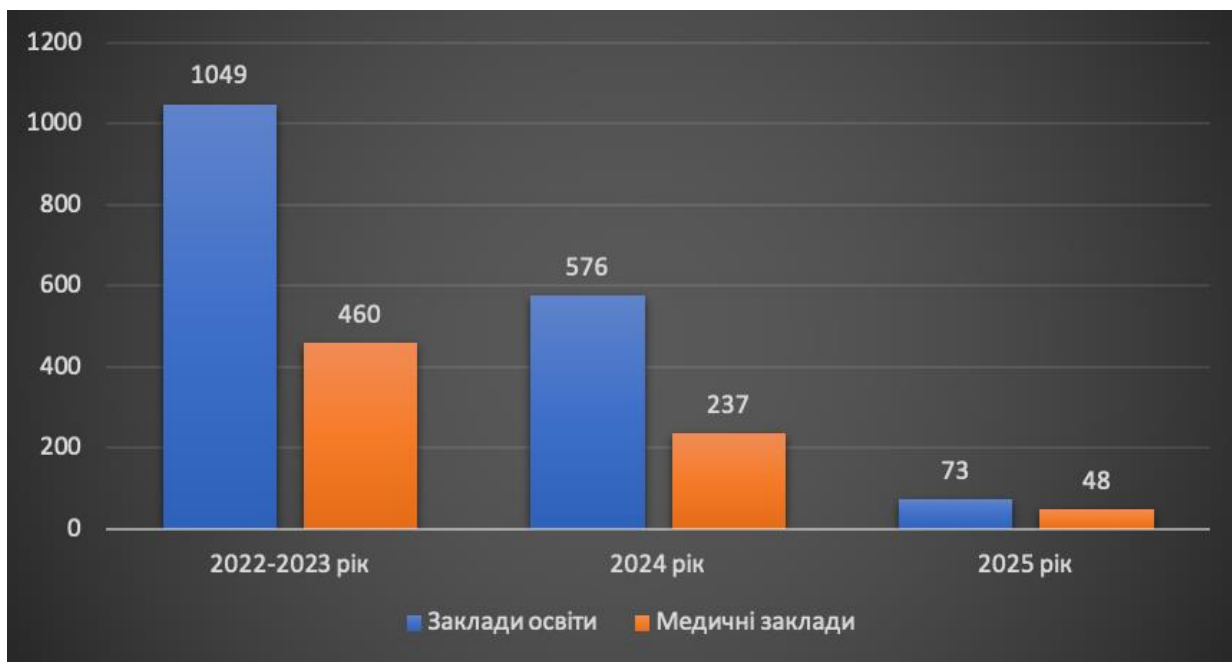

Рисунок 4. Статистичні дані щодо пошкоджених та зруйнованих закладів освіти та медичних закладів в Україні (у період з 24.02.2022 по 28.02.2025)

Таблиця 7 – Статистичні дані щодо зареєстрованих втрат серед цивільного населення з початку повномасштабного вторгнення рф в Україну (див. рис. 5)

№ з/п	рік	Загиблі особи	Поранені особи
1	2022 рік	8384	12655
2	2023 рік	1957	6561
3	2024 рік	1950	8657
4	2025 рік	262	1305

ВТРАТИ СЕРЕД ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ (з початку повномасштабного вторгнення рф в Україну)

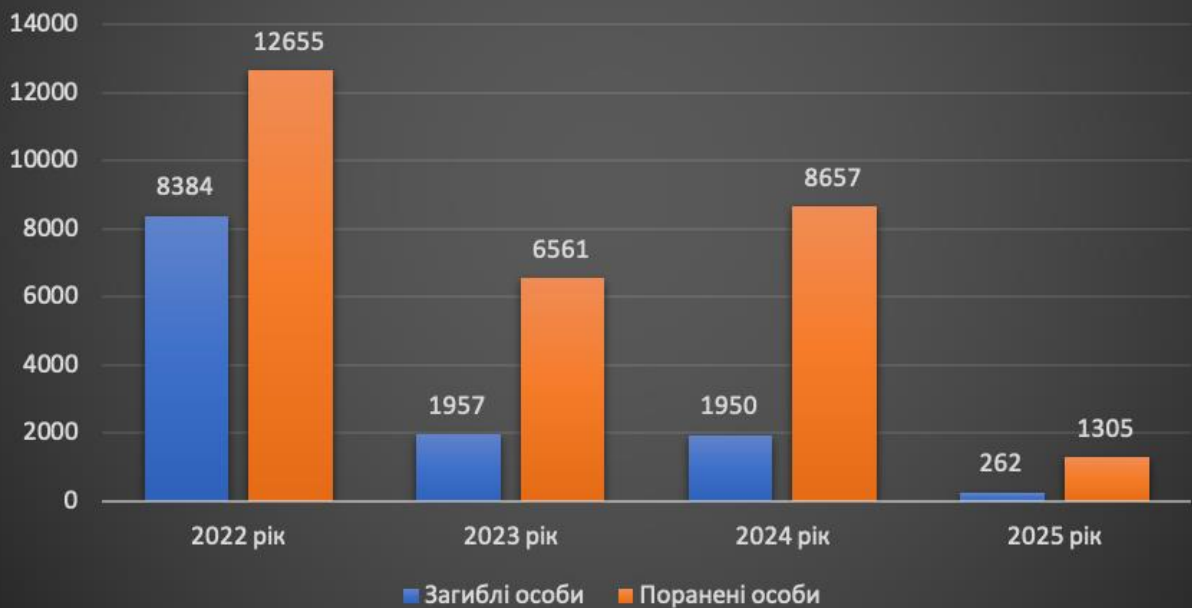

Рисунок 5. Статистичні дані щодо зареєстрованих втрат серед цивільного населення з початку повномасштабного вторгнення рф в Україну

Таблиця 8 – Статистичні дані щодо евакуації цивільного населення з 2024 по 2025 рік (див. рис. 6)

№ з/п	Область	2024 рік	2025 рік
1	Сумська	47466	6618
2	Запорізька		72
3	Херсонська	49478	221
4	Донецька	361956	5713
5	Харківська	28034	989
6	Луганська	45	3

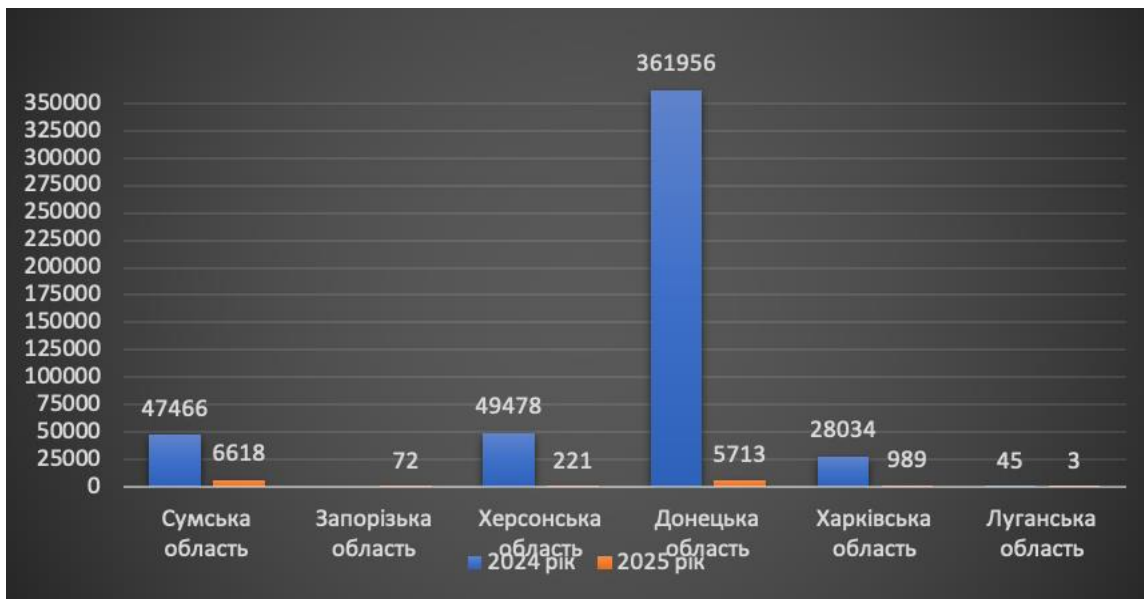

Рисунок 6. Статистичні дані щодо евакуації цивільного населення з 2024 по 2025 рік

Таблиця 9 – Статистичні дані щодо евакуації дітей з 2022 по 2025 рік (див. рис. 7)

№ з/п	Область	Загалом з 2022 по 2025 рік	Примусово з 2024 року
1	Сумська	7635	777
2	Херсонська	6742	1994
3	Донецька	39266	12671
4	Харківська	2392	

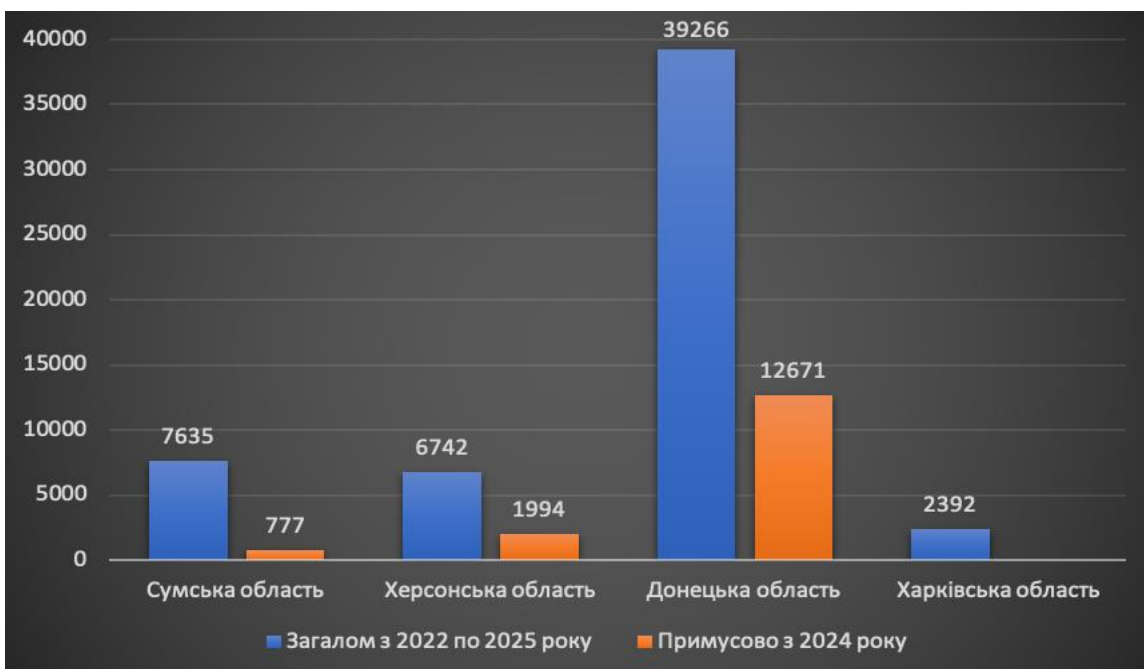

Рисунок 7. Статистичні дані щодо евакуації дітей з 2022 по 2025 рік

Крім зазначеного, виконання заходів з цивільно-військової взаємодії (далі – ЦВВ) відноситься до основних завдань підрозділів ЦВС ЗС України, що полягає у запровадженні ефективного механізму координації дій та обміну інформацією з суб'єктами цивільного середовища.

Підрозділи ЦВС ЗС України ініціюють, організують, забезпечують та підтримують (за необхідності) ЦВВ з визначеними суб'єктами цивільного середовища на всіх рівнях.

Організація заходів взаємодії дозволяє вирішувати (задовольняти) потреби військ, які виникали при виконанні поставлених ним завдань, сприяють взаємовигідному обміну інформацією, забезпечують єдність та узгодженість позицій (висловлювань) цілей представників ЗС України з суб'єктами цивільного середовища. Також, сприяють вирішенню питань із забезпечення реалізації соціальних гарантій військовослужбовців та членів їх сімей.

Створені у підсистеми ЦВВ комунікаційні канали з різноманітними суб'єктами цивільного середовища використовуються підрозділами ЦВС.

До основних способів організації ЦВВ відносяться:

1. Організація періодичних зустрічей (організація та участь у зустрічах з родинами полонених, загиблих та зниклих безвісти захисників див. рис. 8).

2. Взаємодія з підрозділами Національної поліції України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної служби спеціального транспорту Міністерства оборони України, Державної митної служби України, Служби безпеки України та судово-медичної експертизи (за напрямком пошукової роботи) щодо спільних дій за окремими напрямками діяльності.

3. Взаємодія через третю сторону, яка полягає у залученні інших суб'єктів цивільного середовища для організації ЦВВ з суб'єктами цивільного середовища прямі контакти з яким не можливі, не бажані або іміджеві втрати від встановлення яких можуть перевищувати позитивний ефект від будь яких спільних дій.

4. Організація ЦВВ через інформаційні платформи та інші механізми.

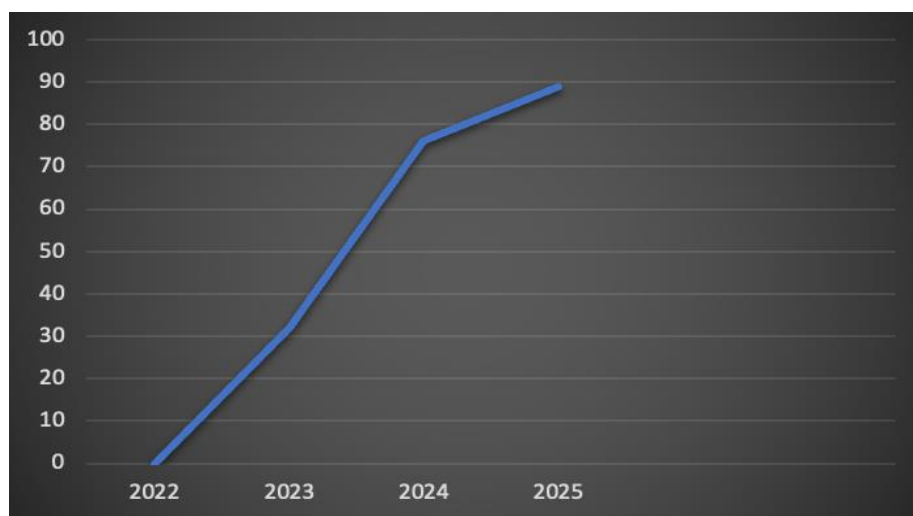

Рисунок 8. Статистичні дані щодо організації та участі у зустрічах з родинами полонених, загиблих та зниклих безвісти захисників

Створено інформаційну систему служб супроводу “На зв’язку”, яка об’єднує всі дієві рішення від держави, громадських організацій, бізнесу за напрямками юридичної, психологічної, медичної підтримки, навчання, рекрутингу, пільг тощо. Розроблена та створена Центральним управлінням цивільно-військового співробітництва Генерального штабу Збройних Сил України спільно з Центром масштабування технологічних рішень.

5. Налагодження співпраця з національними урядовими та неурядовими волонтерськими громадськими організаціями та громадянами.

6. Організація взаємодії з військовими адміністраціями.

7. Участь у плануванні та проведенні інформаційних кампаній, направлених на формування позитивного іміджу Збройних Сил України.

Виходячи із зазначеного вище виявляється потреба в формуванні загальної схеми проведення дослідження щодо формування пропозицій для застосування підрозділів ЦВС в умовах загострення воєнно-політичної обстановки з метою подальшої розробки відповідної моделі механізму діяльності цивільно-військового співробітництва в зазначених умовах.

В результаті проведених досліджень та з урахуванням особливостей виконання та переліку специфічних завдань ЦСВ, інших суб’єктів забезпечення національної безпеки України (їх участь в оцінці ВПО, ВСО та оцінці противника на стратегічному, оперативному та тактичному рівнях управління), результатів аналізу наукових розробок щодо формування структур для забезпечення реалізації специфічних функцій, науково-методичних інструментальних засобів, які використовуються для оцінки ефективності структур була сформована загальна схема формування пропозицій державного регулювання щодо застосування підрозділів ЦВС в умовах загострення воєнно-політичної обстановки (див. рис. 9).

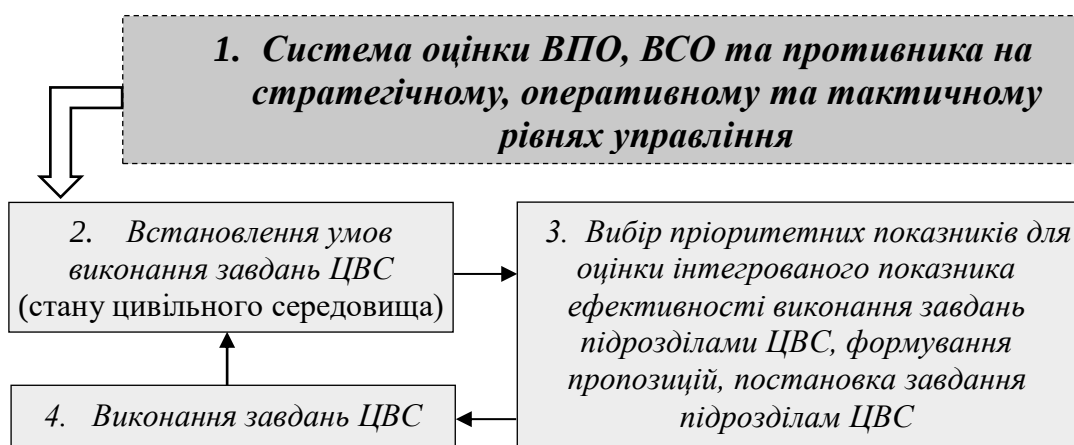

Рисунок 9. Загальна схема формування пропозицій державного регулювання щодо застосування підрозділів ЦВС в умовах загострення воєнно-політичної обстановки

Загалом оцінка цивільного середовища (далі – ОЦС) є частиною загальної оцінки обстановки в районі виконання військами (силами) завдань за призначенням у пунктах постійної дислокації військ, районі надзвичайної ситуації чи проведення військової операції. Крім того, основним детермінантом проведення оборонного огляду є процедура опису майбутнього безпечного середовища, у процесі якої визначаються перспективи розвитку воєнно-політичної обстановки (далі – ВПО), перелік викликів та загроз у сфері оборони та формуються на їх основі сценарії розвитку небезпек, проти яких буде застосовано ЗС України.

Відомим є те, що оцінювання ВПО це результат кількісно-якісного аналізу сукупності чинників, які характеризують стан відносин між іноземними державами (коаліціями), їхні воєнно-економічні потенціали, розстановку, співвідношення і взаємодію військових, політичних та інших сил, а також визначають ступінь напруженості відносин між державами і рівень небезпеки виникнення воєнних конфліктів (криз, війн).

Оцінювання ВПО у світі та довкола України [19-29] здійснюється постійно, незалежно від стану держави (мирного чи воєнного), а висновки з оцінювання ВПО є вихідними даними для оцінювання воєнно-стратегічної обстановки (ВСО).

Після оцінювання стану ВПО відповідними суб'єктами та визначення його (ВПО) як загострений, реалізується завдання щодо оцінки воєнно-стратегічної обстановки (далі – ВСО).

Суб'єктами здійснення оцінки ВСО є ГШ ЗСУ та ГУР МОУ (див. рис.10, бл.2). Щодо завдань, які покладаються на суб'єкти здійснення оцінки ВСО то основними з них є [22]:

у мирний час – визначення стану і ступеня готовності ЗС іноземних держав (коаліції держав, блоку) до збройної боротьби; викриття їх підготовки до збройного конфлікту (війни), можливих термінів початку бойових дій та намірів щодо їх ведення;

у воєнний час – постійне відстеження стану/дислокації угруповань військ (сил) противника, викриття й аналіз замислу його військових операцій (на всіх рівнях) з метою вироблення заходів протидії

Суб'єкти здійснення оцінки стану противника представлені в блоці 3 рис.10. Однією із основних задач, яка покладається на вказані суб'єкти є - оцінка противника на стратегічному, оперативному та тактичному рівнях управління: визначення мети, характеру дій та стану, положення угруповання військ (сил) імовірного противника та подальше вироблення відповідного рішення.

Доцільно зазначити, що на усіх розглянутих рівнях ключовими учасниками здійснення оцінки є суб'єкти розвідувального співтовариства [19] України (головні виконавці чи співвиконавці). Ґрунтуючись на законодавчій базі можна зробити висновок про те, що інформація якою оперують згадані суб'єкти здійснення оцінки ВПО є достовірною та повною, що є необхідною умовою для можливості її (інформації) використання під час прогнозування

загроз, які можуть проявитися на ділянках функціонування підрозділів ЦВС в умовах загострення ВПО.

Таким чином, якість процедур, які протікають в блоці 5 (рис.10) мають пряму залежність від якості вихідної інформації, яка надходить після опрацювання з верхніх блоків моделі. Зазначена специфічна інформація надає можливість реалізації якісних організаційних процедур у визначених горизонтах прогнозування діяльності ЦВС.

Крім того механізм діяльності ЦВС в умовах загострення ВПО повинен бути дисипативним та мати можливість своєчасно реагувати на зміни в обстановці та цивільному середовищі. Зазначене виявляє потребу у використанні добре апробованого інтегрального показника «повноти реалізації функцій» організаційно-штатною структурою (далі - ОШС) відповідного підрозділу ЦВС.

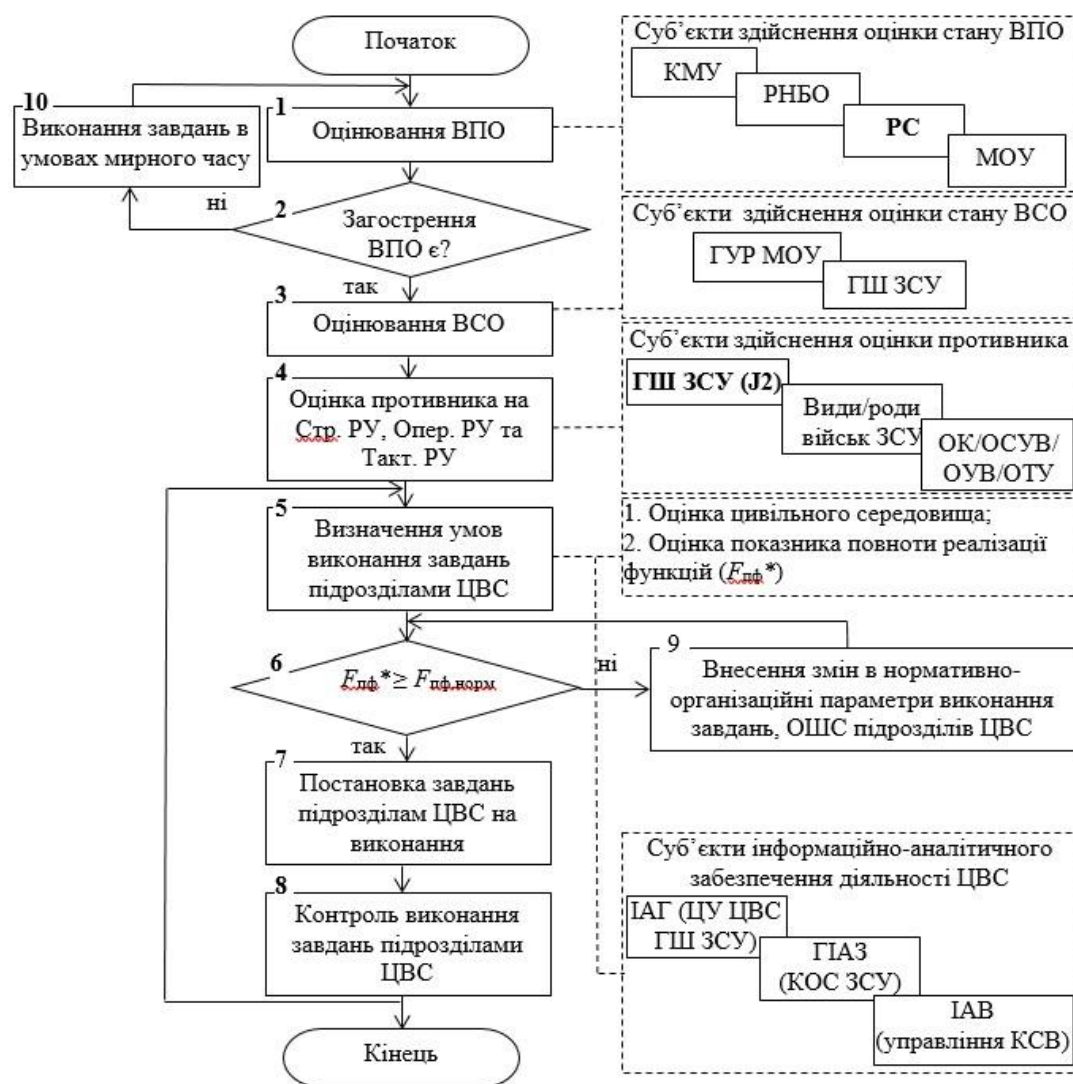

Рисунок 10. Структурно-логічна схема моделі механізму державного регулювання цивільно-військового співробітництва в умовах загострення воєнно-політичної обстановки

Так, якщо в складі організаційно-штатної структури підрозділу ЦВС реалізуються рівно γ завдань ($\gamma \leq H$) із загальної кількості необхідних H завдань (див. варіант табл. 2), то за умови приблизно однакової їх важливості і приблизно однакової надійності їх виконання наближену оцінку значення показника повноти реалізації функцій в ОШС підрозділу ЦВС можна отримати за виразом [30 - 33]:

$$F_{\text{пф}}^* \approx \frac{\gamma}{H} \cdot P_h^* \cdot C_h^*.$$

де: величина $F_{\text{пф}}^*$ це показник повноти реалізації функції ЦВС у (*)-й організаційній структурі.

$P_h^*(t)$ – ймовірність своєчасного виконання завдань щодо реалізації h -го завдання $P_h^*(t < t_p)$ за наявний час (t_p) при використанні (*)-ї організаційної структури. З метою скорочення записів позначимо цю величину символом P_h^* . Зазначимо, що ймовірність P_h^* може бути показником оперативності (своєчасності) виконання завдань щодо реалізації h -ї функції в діяльності підрозділу ЦВС;

значення величини (C_h^*) може розглядатися як значення показника узгодження виконання завдань за h -ю функцією підрозділу ЦВС в (*)-й організаційній структурі. Тут узгодженість розуміється як відповідність об'єктивним, у тому числі не завжди відомим, умовам діяльності.

Запропонований варіант обґрунтовує формальний вираз оцінки значення повноти реалізації функції в ОШС ЦВС, який надає можливість створити умови для визначення напряму покращення ОШС, зменшити втрати ефективності виконання завдань за всіма функціями з повним урахуванням усіх параметрів, чинників та їх взаємозв'язків, які притаманні реальним умовам діяльності підрозділу. Це, у свою чергу, визначає максимально можливу об'єктивність результатів виконання завдань, що є принциповою відмінністю від відомих підходів.

В результаті отриманого вище, логічним є висновок про те, що одними з ключових моментів якісного функціонування підрозділів ЦВС є своєчасне та повне врахування результатів аналітичної роботи суб'єктів здійснення оцінки стану ВПО, оцінки стану ВСО та оцінки противника (бл. 1-4, рис. 10). Подальше врахування зазначеної інформації повинно здійснюватися суб'єктами інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності ЦВС (бл. 5-9, рис. 10). Такими суб'єктами є : інформаційно-аналітична група (Центрального управління Цивільно-військового співробітництва Генерального штабу Збройних Сил України), група інформаційно-аналітичного забезпечення (Командування об'єднаних сил Збройних Сил України) та інформаційно-аналітичний відділ (управління Командування Сухопутних Військ).

Саме на суб'єкти інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності ЦВС покладається завдання щодо оцінки інтегрального показника повноти реалізації функцій ОШС підрозділами ЦВС та порівняння його з нормативними вимогами (бл.6, рис. 10). Результат такої роботи є обґрунтуванням для

формування своєчасних пропозицій щодо внесення змін в нормативно-організаційні параметри виконання завдань, або внесення змін в ОШС ЦВС (див. бл. 9, рис. 10). За умови що вимоги критерію (бл.6) виконуються, проявляються обґрунтовані підстави на постановку відповідних завдань підрозділам ЦВС з подальшою організацією контролю за їх виконанням (бл. 7, 8, рис. 10).

Беззаперечною умовою ефективного функціонування механізму ЦВС в умовах загострення ВПО є наявність зворотного зв'язку після блоку 8 до блоку 5 (див. рис. 10).

Висновки. На засадах проведеного нормативного аналізу порядку реалізації оцінки стану ВПО, ВСО та оцінки противника на стратегічному, оперативному та тактичному рівнях управління: визначення мети, характеру дій та стану, положення угруповання військ (сил) імовірного противника (вироблення рішення); прогнозування загроз на ділянках виконання завдань підрозділами ЦВС в умовах загострення воєнно-політичної обстановки, була сформована структурно-логічна схема моделі механізму державного регулювання цивільно-військового співробітництва в умовах загострення воєнно-політичної обстановки.

Обґрунтована модель зазначеного механізму надає можливість розкрити запропонований підхід щодо використання інформації щодо обстановки, яка складається на ділянках відповідальності ЦВС, реалізовувати об'єктивну оцінку стану та прогнозування розвитку цивільного середовища, вносити своєчасні пропозиції щодо змін в нормативно-організаційні параметри виконання завдань (нормативні документи), або внесення змін в ОШС ЦВС тим самим в комплексі забезпечувати ефективну діяльність ЦВС.

Отриманий результат надає можливість підтвердити запропоновану гіпотезу щодо можливості синтезу моделі, яка спроможна: виявляти шляхи покращення характеристик реальних об'єктів з яких складається орган військового управління ЦВС та процесів, які в них протікають; розуміння сутності явищ і вироблення пропозицій щодо їх управління; формування нових об'єктів або удосконалення наявних.

Таким чином, розроблена модель розкриває інструментальні засоби вдосконалення механізму діяльності ЦВС в умовах загострення ВПО, а саме:

- інформаційно-комунікативні заходи, які передбачають реалізацію комплексу заходів щодо оцінки стану ВПО, ВСО та оцінки противника на стратегічному, оперативному та тактичному рівнях управління: визначення мети, характеру дій та стану, положення угруповання військ (сил) імовірного противника (вироблення рішення); прогнозування загроз на ділянках виконання завдань підрозділами ЦВС в умовах загострення воєнно-політичної обстановки. Визначено суб'єкти здійсненні відповідного оцінювання на відповідних рівнях військового управління та їх комунікації з суб'єктами ІАЗ діяльності ЦВС;

- нормативно-організаційні заходи, які передбачають умови їх ініціювання та межі проведення в контексті забезпечення ефективної реалізації завдань, які покладаються на підрозділи ЦВС в конкретних умовах загострення ВПО.

Перспективи подальших досліджень. Розробити Концепцію розвитку ЦВС в сучасних умовах загострення воєнно-політичної обстановки.

Література:

1. Концепція впровадження супроводу військовослужбовців та членів їх сімей в системі цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України № 106456/С від 24.07.2024. 8 стор.
2. MC 411/1 NATO Military Policy on Civil-Military Cooperation. 2001.URL: <http://www.nato.int/ims/docu/mc411-1-e.htm>. (accessed: 02 .05.2025).
3. NATO Civil-Military Cooperation (CIMIC) Doctrine (AJP-9). 2003.URL: <https://www.nato.int/ims/docu/ajp-9.pdf>. (accessed: 02 .04.2025).
4. Allied Command Operations. Civil-Military Co-operation Functional Planning Guide. 2017. URL: <https://www.handbook.cimic-coe.org/8.-117-annex/reference-docs/CivilMilitary%20Cooperation%20Functional%20Planning%20Guide.pdf>. (accessed: 04.03.2025).
5. “Carnegie endowment for international peace. Civil-Military Cooperation in Afghanistan: <https://carnegieendowment.org/2014/12/19/civil-military-cooperation-inafghanistan-french-experience-pub-57576>. (accessed: 05.03.2025).
6. MC 411/1 NATO Military Policy on Civil-Military Cooperation – директива Військового комітету НАТО щодо ЦВС.
7. Allied Joint Doctrine for Civil-Military Cooperation (AJP-3.4.9 Edition A) – Доктрина ЦВС НАТО.
8. Allied Command Operations Manual (AM) 86-1-1 (ACO CIMIC Tactics, Techniques and Procedures) – посібник оперативного командування НАТО: Тактика, методи та процедури ЦВС.
9. Allied Command Operations. Civil-Military Co-operation Functional Planning Guide – Інструкція функціонального планування ЦВС.
10. Цивільно-військове співробітництво за стандартами НАТО : навч. посіб. / за заг. ред. В. М. Телелима. Київ : НУОУ ім. Івана Черняховського, 2015. 87 с.
11. Методичний посібник для військ (сил) з питань цивільно-військового співробітництва / Авторський колектив: полковник В.Кевлюк, полковник В.Ковальов, майор юстиції О.Кутков та інші.// К.: Управління ЦВС ЗС України, 2019. – 168 с.
12. Інформаційно-аналітичні матеріали щодо ефективності функціонування системи цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України (2022-2024 роки), К.: ЦУ ЦВС ГШ ЗС України, 2024. – 38 с.
13. Ушаков І.В. Механізми реалізації цивільно-військового співробітництва у секторі безпеки і оборони України. – Дис. д. філософ. д. у. за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування. – Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту ДСНС України, Київ, 2023.
14. Руснак Ю. І. Окремі питання правового регулювання становлення та розвитку цивільно-військового співробітництва у 2014–2022 рр. Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень № 2(81), 2024 НУОУ С. 67-73.
15. Шульгін В.В. Правова основа функціонування ЦВС ЗС України. Юридичний науковий електронний журнал № 11/2021. С. 67-72. www.lsej.org.ua/11_2021/14.pdf (доступ 21.03.2025).

16. ЦВС у захисті населенні під час війни в Україні. Аналітична доповідь Центр Разумкова. Київ-2023. 73 с.
17. Ситник Г.П., Клименко Н.Г. С-41 Цивільно-військові відносини: навчальний посібник. Київ: Академпрес, 2024. – 190 с.
18. Наказ ГШ ЗСУ від 24.09.2019 № 159 “Про затвердження тимчасової інструкції з оцінки цивільного середовища”.
19. Закон України «Про розвідку» затверджений Указом Президента України №912-IX від 17.09.2020.
20. Основи воєнної безпеки України : підручник / [О. П. Дузь-Крятченко, П. М. Грицай, В. П. Грищенко та ін.]. – К. : НУОУ ім. Івана Черняховського, 2021. – 204 с.
21. Основи стратегії національної безпеки та оборони держави : підручник / [О. П. Дузь-Крятченко, Ю. В. Пунда, В. П. Грищенко та ін.] ; за заг. ред. А. М. Сиротенка. – 4-е вид., перероб. і доп. – К. : НУОУ ім. Івана Черняховського, 2022. – 444 с.
22. Богданович В.Ю. Метод обґрунтування завдань щодо безпекового супроводу реалізації національних інтересів у системі забезпечення національної безпеки/ В.Ю.Богданович, І.С.Романченко, І.Ю.Свида // К.: Збірник наук. праць ЦНДІ ЗС України, 2011, №1(55). – С. 5-18.
23. Ситник Г.П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади): Підручник К.: НАДУ, 2012. – 544 с.
24. Постанова Кабінету Міністрів України від 31.10.2018 № 941 “Про затвердження Порядку проведення оборонного огляду Міністерством оборони” та Військовий стандарт 01.004.002 “Воєнна безпека. Стратегічне планування”.
25. Методичні рекомендації з організації та проведення оборонного огляду (затверджено Міністром оборони України 7 червня 2019 року).
26. Стратегія воєнної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 25 березня 2021 року № 121, звіт щодо результатів проведення оборонного огляду Міністерством оборони України, затверджений рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 24 березня 2020 року, уведеним у дію Указом Президента України від 24 березня 2020 року № 106.
27. Указ Президента України від 17 вересня 2021 року № 473/2021 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року “Про Стратегічний оборонний бюлетень України”.
28. Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392.
29. Закон України «Про національну безпеку України» затверджений Указом Президента України №2469-VIII від 21.06.2018.
30. Мейко О. В. Теоретико-методологічні основи механізмів формування організаційно-штатних структур прикордонних підрозділів : монографія. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2020. 360 с.
31. Мейко О. В., Кириленко В. А. Формування структури системи інформаційно-аналітичного забезпечення процесів охорони державного кордону. *Державне управління та місцеве самоврядування* : збірник наукових праць / голов. ред. Баштанник В. В. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2020. Вип. 2(45). С. 173–183.
32. Кириленко В. А., Кушнір О.М., Літвін Л. Ю. Обґрунтування структурно-логічної схеми методики відбору управлінських кадрів для формування штабу органу охорони державного кордону . *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: військові та технічні науки*. Хмельницький, 2022. № 1,2(87). С. 73–84.
33. Кириленко В.А., Олійник А.А. Модель формування раціонального варіанта застосування сил і засобів щодо збирання (добування) та обробки даних обстановки. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького. Серія: військові та технічні науки*. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2023. № 2 (91). С. 46–56.

References:

1. Kontseptsiiia vprovadzhennia suprovodu viiskovosluzhbovtziv ta chleniv yikh simei v systemi tsyvilno-viiskovoho spivrobitnytstva Zbroinykh Syl Ukrainy № 106456/S vid 24.07.2024. 8 stor.
2. MC 411/1 NATO Military Policy on Civil-Military Cooperation. 2001.URL: <http://www.nato.int/ims/docu/mc411-1-e.htm>. (accessed: 02 .05.2025).
3. NATO Civil-Military Cooperation (CIMIC) Doctrine (AJP-9). 2003.URL: <https://www.nato.int/ims/docu/ajp-9.pdf>. (accessed: 02 .04.2025).
4. Allied Command Operations. Civil-Military Co-operation Functional Planning Guide. 2017. URL: [https://www.handbook.cimic-coe.org/8.-117 annex/reference-docs/CivilMilitary%20Cooperation%20Functional%20Planning%20Guide.pdf](https://www.handbook.cimic-coe.org/8.-117%20annex/reference-docs/CivilMilitary%20Cooperation%20Functional%20Planning%20Guide.pdf). (accessed: 04.03.2025).
5. “Carnegie endowment for international peace. Civil-Military Cooperation in Afghanistan: <https://carnegieendowment.org/2014/12/19/civil-military-cooperation-inafghanistan-french-experience-pub-57576>. (accessed: 05.03.2025).
6. MC 411/1 NATO Military Policy on Civil-Military Cooperation – direktyva Viiskovoho komitetu NATO shchodo TsVS.
7. Allied Joint Doctrine for Civil-Military Cooperation (AJP-3.4.9 Edition A) – Doktryna TsVS NATO.
8. Allied Command Operations Manual (AM) 86-1-1 (ACO CIMIC Tactics, Techniques and Procedures) – posibnyk operatyvnoho komanduvannia NATO: Taktyka, metody ta protsedury TsVS.
9. Allied Command Operations. Civil-Military Co-operation Functional Planning Guide – Instruktsiia funktsionalnoho planuvannia TsVS.
10. Tsyvilno-viiskove spivrobitnytstvo za standartamy NATO : navch. posib. / za zah. red. V. M. Telelyma. Kyiv : NUOU im. Ivana Cherniakhovskoho, 2015. 87 s.
11. Metodychnyi posibnyk dlia viisk (syl) z pytan tsyvilno-viiskovoho spivrobitnytstva / Avtorskyi kolektyv: polkovnyk V.Kevliuk, polkovnyk V.Kovalov, maior yustytsii O.Kutkov ta inshi.// K.: Upravlinnia TsVS ZS Ukrainy, 2019. – 168 s.
12. Informatsiino-analitychni materialy shchodo efektyvnosti funktsionuvannia systemy tsyvilno-viiskovoho spivrobitnytstva Zbroinykh Syl Ukrainy (2022-2024 roky), K.: TsU TsVS HSh ZS Ukrainy, 2024. – 38 s.
13. Ushakov I.V. Mekhanizmy realizatsii tsyvilno-viiskovoho spivrobitnytstva u sektori bezpeky i oborony Ukrainy. – Dys. d. filosof. d. u. za spetsialnistiu 281 – Publichne upravlinnia ta administruvannia. – Instytut derzhavnoho upravlinnia ta naukovykh doslidzhen z tsyvilnoho zakhystu DSNS Ukrainy, Kyiv, 2023.
14. Rusnak Yu. I. Okremi pytannia pravovoho rehuliuвання stanovlennia ta rozvytku tsyvilno-viiskovoho spivrobitnytstva u 2014–2022 rr. Zbirnyk naukovykh prats Tsentru voienno-stratehichnykh doslidzhen No 2(81), 2024 NUOU S. 67-73.
15. Shulhin V.V. Pravova osnova funktsionuvannia TsVS ZS Ukrainy. Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal № 11/2021. S. 67-72. www.lsej.org.ua/11_2021/14.pdf (dostup 21.03.2025).
16. TsVS u zakhysti naseleenni pid chas viiny v Ukraini. Analytychna dopovid Tsentr Razumkova. Kyiv-2023. 73 s.
17. Sytnyk H.P., Klymenko N.H. S-41 Tsyvilno-viiskovi vidnosyny: navchalnyi posibnyk. Kyiv: Akadempres, 2024. – 190 s.
18. Nakaz HSh ZSU vid 24.09.2019 № 159 “Pro zatverdzhennia tymchasovoi instruktsii z otsinky tsyvilnoho seredovyscha”.
19. Zakon Ukrainy «Pro rozvidku» zatverdzenyi Ukazom Prezydenta Ukrainy №912-IKh vid 17.09.2020.

20. Osnovy voiennoi bezpeky Ukrainy : pidruchnyk / [O. P. Duz-Kriatchenko, P. M. Hrytsai, V. P. Hryshchenko ta in.]. – K. : NUOU im. Ivana Cherniakhovskoho, 2021. – 204 s.

21. Osnovy stratehii natsionalnoi bezpeky ta oborony derzhavy : pidruchnyk / [O. P. Duz-Kriatchenko, Yu. V. Punda, V. P. Hryshchenko ta in.] ; za zah. red. A. M. Syrotenka. – 4-e vyd., pererob. i dop. – K. : NUOU im. Ivana Cherniakhovskoho, 2022. – 444 s.

22. Bohdanovych V.Yu. Metod obgruntuvannia zavdan shchodo bezpekovooho suprovodu realizatsii natsionalnykh interesiv u systemi zabezpechennia natsionalnoi bezpeky/ V.Yu.Bohdanovych, I.S.Romanchenko, I.Yu.Svyda // K.: Zbirnyk nauk. prats TsNDI ZS Ukrainy, 2011, №1(55). – S. 5-18.

23. Sytnyk H.P. Derzhavne upravlinnia u sferi natsionalnoi bezpeky (kontseptualni ta orhanizatsiino-pravovi zasady): Pidruchnyk K.: NADU, 2012. – 544 s.

24. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 31.10.2018 № 941 “Pro zatverdzhennia Poriadku provedennia oboronnoho ohliadu Ministerstvom oborony” ta Viiskovyi standart 01.004.002 ”Voienna bezpeka. Stratehichne planuvannia“.

25. Metodychni rekomendatsii z orhanizatsii ta provedennia oboronnoho ohliadu (zatverdzheno Ministrom oborony Ukrainy 7 chervnia 2019 roku).

26. Stratehiia voiennoi bezpeky Ukrainy, zatverdzhena Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 25 bereznia 2021 roku № 121, zvit shchodo rezultativ provedennia oboronnoho ohliadu Ministerstvom oborony Ukrainy, zatverdzhenyi rishenniam Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 24 bereznia 2020 roku, uvedenym u diiu Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 24 bereznia 2020 roku № 106.

27. Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 17 veresnia 2021 roku № 473/2021 Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 20 serpnia 2021 roku “Pro Stratehichni oboronnyi biuleten Ukrainy”.

28. Stratehiia natsionalnoi bezpeky Ukrainy, zatverdzhena Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 14 veresnia 2020 roku № 392.

29. Zakon Ukrainy «Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy» zatverdzhenyi Ukazom Prezydenta Ukrainy №2469-VIII vid 21.06.2018.

30. Meiko O. V. Teoretyko-metodolohichni osnovy mekhanizmiv formuvannia orhanizatsiino-shtatnykh struktur prykordonnykh pidrozdiliv : monohrafiia. Khmelnytskyi : Vyd-vo NADPSU, 2020. 360 s.

31. Meiko O. V., Kyrylenko V. A. Formuvannia struktury systemy informatsiino-analitychnoho zabezpechennia protsesiv okhorony derzhavnoho kordonu. Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia : zbirnyk naukovykh prats / holov. red. Bashtannyk V. V. Dnipro : DRIDU NADU, 2020. Vyp. 2(45). S. 173–183.

32. Kyrylenko V. A., Kushnir O.M., Litvin L. Yu. Obgruntuvannia strukturno-lohichnoi skhemy metodyky vidboru upravlinskykh kadriv dlia formuvannia shtabu orhanu okhorony derzhavnoho kordonu . Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Serii: viiskovi ta tekhnichni nauky. Khmelnytskyi, 2022.№ 1,2(87). S. 73–84.

33. Kyrylenko V.A., Oliinyk A.A. Model formuvannia ratsionalnoho varianta zastosuvannia syl i zasobiv shchodo zbyrannia (dobuvannia) ta obrobky danykh obstanovky. Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy imeni Bohdana Khmelnytskoho. Serii: viiskovi ta tekhnichni nauky. Khmelnytskyi: Vyd-vo NADPSU, 2023. № 2 (91). S. 46–56.

Науково-практичний журнал

«Національні інтереси України»

№ 5(10) 2025

Формат 60х90/8. Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman.

Ум. друк. арк. 8,2.

Видавець:

ФОП «Жукова Ірина Віталіївна», Свідоцтво серія ДК № 7425 від 09.08.2021 р.